

CONTES DE NADAL

29è i 30è concurs

2016-2017

CONTES DE NADAL

29è i 30è concurs

2016-2017

index

CONTES PREMIATS AL 29è CONCURS DE CONTES DE NADAL

Categoria aleví

Primer premi: <i>Ets tu el culpable?</i> , d'Oriol Costa Torres	<u>08</u>
Finalista: <i>El Pare Noel desastre</i> , d'Ariadna Gadea Tomás	<u>10</u>

Categoria infantil

Primer premi: <i>Un pessebre diferent</i> , de Pol González López	<u>14</u>
Finalista: <i>Pluja blanca</i> , d'Anahí Leguizamon Cadaux	<u>16</u>

Categoria juvenil

Primer premi: <i>Una carta d'esperança</i> , de Judit Pintat Rodríguez	<u>22</u>
Finalista: <i>Un simple dinar</i> , de Lluç Tarruell Roma	<u>26</u>

Categoria adult

Primer premi: <i>Nit de Reis</i> , de Jan Arimany Puig	<u>32</u>
Finalista: <i>L'huracà Tiets i el Dromori</i> , de Xavier Casals Sirés	<u>44</u>
Finalista: <i>I per què no?</i> , d'Àurea Ponsa Vidales	<u>50</u>

CONTES PREMIATS AL 30è CONCURS DE CONTES DE NADAL

Categoria aleví

Primer premi: <i>Un Nadal mogudet</i> , de Júlia López Mases	<u>58</u>
Finalista: <i>Una carta a la butxaca</i> , de Berta Clotet Ferrer	<u>60</u>

Categoria infantil

Primer premi: <i>Deu Nadals sense tu</i> , d'Anahí Leguizamon Cadaux	<u>64</u>
Finalista: <i>L'avet pacient</i> , de Roger Giribet Sánchez	<u>66</u>

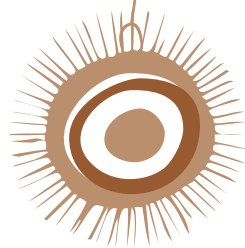
Categoria juvenil

Finalista: <i>És Nadal al Carib...</i> , d'Òscar Pichel Sánchez	<u>70</u>
---	-----------

Categoria adult

Primer premi: <i>Christmas reloaded</i> , d'Yvan Lara Sánchez	<u>76</u>
Finalista: <i>L'entrevista</i> , de Miriam Daravano Ferreira	<u>80</u>

**CONTES PREMIATS
AL 29è CONCURS DE
CONTES DE NADAL**

Categoria
aleví

ets tu el culpable?

Quan s'acosten les dates de Nadal, com cada any al poble de Puig-reig preparen el Pessebre Vivent.

El dia de la inauguració, set minuts abans de començar, el Pol, la Núria i la Laia s'adonen que fa hores que no veuen el nen Jesús. Ho expliquen a tot el pessebre i es forma un gran rebombori.

La Verge Maria diu que ha vist els banyuts que portaven una manta com la del nen Jesús i tothom enfadat va a buscar-los. Els troben fent petar la xerrada i presumint de qui té la cua més llarga. Però la Verge Maria alça la veu:

—Ei, vosaltres, què n'heu fet del nostre nen?

—Nosaltres no n'hem raptat cap, de nen, i menys el vostre.

—Ah no? I aquella manta que tens a la falda?

—Ah, això! Era per mesurar-nos la cua.

—Au, no us feu els innocents!

En aquests moments, la colla de banyuts ja es comença a enutjar.

—Nosaltres no hem sigut, ha sigut el caganer, que l'hem vist amagant alguna cosa.

—Tu, caganer, com ho has pogut fer? Pensava que eres un dels nostres!

—Jo? Què dieu?

—I doncs, què amagaves?

—Què us penseu? La meva cagarada! Però aquests dies l'estel de dalt de l'establia se'l mirava de manera sospitosa i m'ha fet malpensar.

Una mica més tard, ja els tens tots davant del portal interrogant l'estel.

—Estel, què n'has fet del Jesuset? T'hem vist que te'l miraves de reüll.

—Jo mai no li faria res, me'l mirava perquè és tan mono...

El temps passa, la gent s'espera i es comença a posar nerviosa; a Puig-reig hi ha persones molt impacients.

La seva quarta esperança és la mula:

—Mula, no ho has pas fet tu, això del nen Jesús? No l'has pas vist, oi?

—Jo mai ho faria això; ara, els angelets fan cara de bons però són uns trapelles.

De camí a veure els angelets es troben els Reis i aprofiten per demanar-los si ells el tenen, i no, no el tenen. Tota la colla està desesperada perquè solament falten dos minuts per començar el Pessebre Vivent.

—Ja hi som! —diuen tots plegats.

—Angelets, no heu pas vist el nostre fillet? —pregunta desesperada la Verge Maria.

—Nosaltres som trapelles, però no ens l'emportàiem mai.

Oriol Costa Torres, 10 anys
1r premi categoria aleví

Ara sí que estan tots desesperats, com podran fer un pessebre sense nen Jesús? Com el podrien dissimular?

Quan ja s'ha format un gran escàndol, el nen Jesús ve caminant tot tranquil i ple d'alegria.

La Verge Maria, tota nerviosa, li demana:

—On t'havies ficat, *carinyu*?

—Jo volia veure el pessebre, no pas ser-hi dins! No el puc veure cap any!

El Pol, la Laia, la Núria i tots els personatges del pessebre comencen a calmar-se i el Pessebre Vivent obre les portes puntualment.

Vet aquí un pessebre, vet aquí un nen Jesús, d'aquesta història s'ha desfet el nus.

el Pare Noel desastre

Com ja sabeu, el Pare Noel va passant d'avis a pares, de pares a fills... Doncs aquesta vegada, el Pare Noel tenia un fill que es deia Edmond, que era una mica sapastre. Quan va ser el torn que l'Edmond fos Pare Noel, va ser un desastre.

L'Edmond és el que es va inventar coses com aquestes:

La xemeneia que llençava menairons a més d'un quilòmetre. Se suposava que havia de llençar-los a les cases, però hi va haver un problema i ja no els llençava a més d'un quilòmetre, els llençava per tot el carrer. N'hi havia tants que fins i tot els nens i nenes els van descobrir.

El robot Mega, que havia de repartir regals i llençar-los per les xemeneies. Però enlloc d'això, va llençar regals per tot el carrer, fins i tot els nens que es portaven malament en tenien!

El llaç localitzador, que feia que els menairons anessin a la casa correcta. Però els llaços només feien que els menairons es perdessin i no anessin a entregar regals.

El collar de rens magnètic, pensat perquè els rens no es desenganxessin ni s'escapessin del trineu. Però els collars magnètics van atraure tot el que era de ferro i no van poder volar.

El tió! A part de regals del Pare Noel, el Pare Noel desastre va inventar un tros de fusta que caga regals! I així és com el Pare Noel desastre va fer que tots estiguéssim contents amb tants regals.

Bé, doncs ja heu vist com era el Pare Noel desastre.

Encara conservem el tió a casa, com a record del Pare Noel desastre.

Ariadna Gadea Tomás, 9 anys
Finalista categoria aleví

Categoria

infantil

un pessebre diferent

Faltava un dia per Nadal. Tota la família havia treballat de valent guarnint la casa. Tot estava preciós. L'arbre enmig del saló brillava sense parar amb les boletes daurades i els llumets de colors. La col·lecció de Pares Noel de la mare estava escampada per tota la casa, així com els estels, les boles de neu, els llums, les espelmes... Allí on s'havia posat més esforç era en el pessebre. Cada any el feien més gran, però sense deixar la tradició i utilitzant les figuretes dels avis.

La casa ja estava a punt per rebre un Nadal més, així que tots van anar al llit esperant que la nit no fos gaire llarga. Fins i tot el gat de la família estava jagut al seu sofà preferit, el del cantó del radiador, dormint tan profundament que semblava un coixí. No se li bellugava ni un pèl del bigoti.

Tot estava en silenci quan de cop del pessebre es va sentir un soroll estrany. Bé, més que un soroll, era un gemec. De fet era una espècie de lament llarg.

—Ai, ai, quin mal!

Era el pobre caganer que es queixava de mal de genolls d'estar-se en aquella postura tan complicada tantes hores, així que va decidir estirar una mica les cames i es va posar a passejar pel pessebre. Això sí, amb molt de compte perquè havia nevat. Tot i que la neu era farina, amb les vigatanes patinava molt.

Mentre caminava es va trobar amb els pastors que, farts d'estar quiets com estaquirots i molt avorrits, van anar a visitar les bugaderes, que ja en tenien prou de tant rentar al riu amb

aigua freda i van organitzar una festa, però necessitaven una caseta; així doncs, van fer fora totes les gallines del galliner i la música va començar a sonar. Fins i tot els tres Reis Mags van confirmar la seva assistència.

Per tot el pessebre es va escampar la notícia que hi havia una festa i cada vegada anava arribant més gent. L'àngel es va canviar de roba i no l'haurien conegut si no hagués estat pels seus rínxols rossos i perquè es va presentar amb un munt de núvols dolços. Els boletaires van portar rovellons fets a la llosa, el forner i la fornera van aparèixer amb un cistell ple de croissants calentets, i la lletera va fer una xocolata boníssima! El Josep i la Maria van fer una volta per la festa aprofitant que el rei Baltasar els feia de cangur. La música se sentia per tot arreu, així com els crits dels convidats que sortien del galliner a prendre l'aire i xerrar una estona. Les ovelles, les gallines, les vaques, el ruc i el bou campaven per on volien sense cap control. El rebombori se sentia d'una punta a l'altra del pessebre i per tot el saló.

Amb tant soroll van acabar despertant el gat, que al principi no entenia res però que es va acabar adonant del que passava. Es pensava que estava somiant, no podia ser veritat, no es podia creure el que veia.

El gat es va acostar al pessebre i durant una estona s'ho va mirar tot amb aquells ulls grossos sense dir ni piu, i els de la festa no es van adonar que algú els vigilava. De sobte, el gat, que ja no va poder més, va deixar anar un «meu» que feia por. Els del pessebre seguien sense parar fins que el gat va cridar:

Pol González López, 14 anys
1r premi categoria infantil

—Però què esteu fent? Us heu tornat bojós? No veieu que això no pot ser?

—Deixa'ns en pau, gatot —li va contestar un dels pastors, que feia un cigarret assegut en una pedra de suro.

—Si es desperta algú de la família estem perduts! Torneu als vostres llocs! Aviat es farà de dia —va dir el gat mentre treia les urpes.

—Vols fer el favor de callar i deixar que ens ho passem bé un cop a la vida! Ens passem tot l'any tancats dins d'una capsa a les golfes on no hi puja ningú. Tu pots passejar-te, veus el carrer, la gent, i nosaltres res de res; així que ja n'hi ha prou de cridar. Ves a dormir que és el millor que saps fer —li va replicar una pagesa que portava una truita de patates a la festa, feta amb els ous de les seves gallines i les patates del seu hort.

—Feu el que vulgueu! Jo no en vull saber res.

El gat va fer cas a la pagesa, es va enroscar al seu sofà i es va tornar a adormir pensant en la desgràcia que s'acostava.

Quan començava a clarejar, el gat es va despertar. Per sort, la festa del pessebre ja s'havia acabat, però totes les figuretes estaven fora del seu lloc, es van quedar allà on s'havien adormit. El pobre gat no sabia què fer, la família estava a punt de despertar-se i no podia veure aquell merder, o sigui que es va dedicar a posar tothom al seu lloc. Però què voleu que en sàpiga, de pessebres, un gat babau? Va col·locar tothom fora del seu lloc, encara que a ell li semblava que estava prou bé.

Al matí, quan la família es va despertar, no es podien creure el que veien. Qui ho havia fet? Qui havia destrossat el pessebre? Qui era capaç de fer una cosa així? Estaven tots ben indignats i molt enfadats, es donaven les culpes els uns als altres quan de cop el petit de la família els va cridar l'atenció assenyalant el radiador. Un silenci va omplir la casa i tots es van quedar amb cara de sorpresos quan van veure el caganer dormint tan tranquil al radiador. El pobre caganer tenia fred, i no m'estranya, perquè es passa tot el Nadal amb el cul a l'aire, així que va aprofitar per dormir calent almenys un dia.

pluja blanca

Ja eren les deu de la nit. La Laia havia d'anar a dormir, la seva mare la va vetllar i li va dir il·lusionada:

—Va, a dormir, que demà és un gran dia! —va somriure i va tancar la porta.

La Laia va tancar els ulls i es va deixar emportar per la son i els somnis...

A milers i milers de quilòmetres d'allà, aquell home gran observava com queien els flocs de neu per la finestra. Els seus ulls semblaven de vidre, com apagats, ja no tenien aquelles estrelles, aquella llum i aquella il·lusió. Es va quedar pensatiu i va decidir que no podia continuar així!

Es va aixecar d'una revolada, va anar coixejant fins a la sala de control i... i va fer el que somniava des de feia anys.

Feia tant de temps que se sentia abandonat, inútil... sentia que tota la màgia de Nadal s'apagava, i ell també! Aquell home, amb barba blanca i vestit vermell, va decidir que aquella nit tornaria a viure la màgia de Nadal.

Ningú hauria cregut que un simple home de llegenda tingués un poder tan gran sobre el món. Només va necessitar prémer un botó i en uns segons la Terra va parar de girar. Tots els llums es van apagar, els dels fanals dels bulevards de Nova York, els dels gratacels de Tòquio, els de la impressionant nòria de Londres i fins i tot els de la Torre Eiffel. Només van quedar els arbres de Nadal amb les garlandes i les decoracions penjant de les fràgils branques.

L'home va somriure i va dir:

—Ja n'hi havia prou de gastar tanta energia en uns llums que la gent gairebé no aprecia i no valora!

Després d'aquella apagada, va decidir convocar els follets i els va anunciar:

—Aquest any, els nens tindran un sol i únic regal, he decidit que ja n'hi ha prou d'aquests nens que obren molts regals, hi juguen una estona i els deixen en una pila de joguines abandonades.

Els follets van portar els regals al trineu i poc després el Pare Noel marxava amb el trineu estirat per vuit rens majestuosos.

El Pare Noel va passar per totes les cases i va deixar en cadascuna un regal per nen.

Quan es va llevar el sol, era en un poble on encara no havia deixat cap regal; s'havia quedat observant les cases fetes de palla i de fusta. Va remarcar que no hi havia cap arbre il·luminat, va observar els nens llevar-se, semblaven molt alegres i feliços. Va pensar que segurament era pel Nadal, però s'equivocava. Passada una estona, va demanar a una dona on era i com es deia el poble. La dona, que se'l mirava de dalt a baix, li va contestar:

—Bon amic, és a Zimbàbue, a la tribu ndebele! Que s'ha perdut?

El Pare Noel, que començava a tenir calor amb el seu abric roig, li va contestar:

Anahí Leguizamón Cadaux, 13 anys

Finalista categoria infantil

—Sóc el Pare Noel i vinc a deixar regals, però veig que no teniu arbre.

La dona va riure i va dir:

—Qui diu que és? El Pare Noel?... Arbres?... Regals?...

Va esclafir a riure.

—Què és tot això?

—Vell home, que és del veïnat? Vol que l'acompanyem a casa seva?

—No, no cal, gràcies —va dir seriós.

La dona, que portava un nadó a l'esquena amb un tros de tela, li va dir que tenia molta feina i se'n va anar.

El Pare Noel no sabia què fer, els nens se'l miraven intrigats, però de seguida se'n van anar a jugar. L'home, que no entenia res, va fer una recerca sobre Zimbàbue i va trobar que era el segon país més pobre del món. Es va quedar bocabadat. Semblaven tan feliços que no s'ho podia creure. Era cert que les cases no eren gran cosa i que els nens jugaven amb terra, però sempre tenien aquell somriure tan blanc i lluent.

Es va quedar pensant i va admetre que Nadal no servia per res, no calen tants regals, ni avet de Nadal, ni llums per ser feliços. A més a més, aquells nens li van ensenyar que no fan falta tantes joguines per deixar-les tirades i oblidar-les. No calia tampoc afartar-se de menjar com si s'acabés.

Es va quedar mirant aquells nens que corrien darrere una pilota amb un somriure d'orella a orella. Què més els podia aportar?

Llavors, va tenir una idea meravellosa.

En veure que les dones de la tribu caminaven hores per anar a buscar aigua i que la sequera era cada dia més gran, va decidir oferir el millor que tenia. En comptes d'aportar un riu o un pou d'aigua, va començar a cantar una cançó i de seguida va nevar. Tota la tribu n'bebe es va quedar fascinada per allò blanc que queia, ja que no havien vist mai flocs de neu. Eren uns flocs lleugers que en tocar el terra calent es fonien. Els nens, en un principi, van tenir por d'allò que no havien vist mai, però de seguida, quan el gruix es va fer més intens, van començar a tocar, tastar, jugar amb aquella pluja blanca.

El Pare Noel es va quedar mirant aquella tribu feliç i va pensar que allò sí que era màgia, era la màgia de Nadal...

A milers i milers de quilòmetres d'allà, la casa es va despertar amb els clàxons dels cotxes i amb els crits d'un nen il·lusionat.

—Laia, Laia, desperta't, vinga va! —cridava el Gerard saltant a la vora de la seva germana encara ben adormida.

La Laia va obrir els ulls i va mirar per la finestra, nevava..., eren uns flocs finets, que semblaven una pluja blanca. Li va semblar preciós. Va sentir el Gerard corrent per les escales. Es va quedar pensant i, estranyada, va dir:

—Així tot era un somni? No pot ser, tot semblava tan real!

Va tancar els ulls i va admetre que era massa perfecte, no podia ser veritat, la màgia de Nadal no podia haver tornat!

Quan ja estava segura que aquella història era fruit de la seva imaginació, va sentir crits per tota la casa.

—Per què només tinc un regal? —va dir enfadat el Gerard.

—Per què no hi ha llum, ni wifi? —va cridar el pare.

—Però com faig el dinar de Nadal si no hi ha electricitat? —va cridar enfurismada la mare.

La Laia no entenia res; per trobar un significat a tot allò va agafar el diari i el que va llegir la va deixar molt impressionada:

«Aquesta nit s'ha produït la nevada més gran que ha conegut mai Zimbàbue! Feia més de cent anys que no hi queia un floc de neu i que no s'acumulava un gruix tan important...»

No s'ho podia creure, així que no era un somni. La Laia estava perduda entre realitat i ficció. Es va asseure i es va estar uns minuts pensant, finalment va dir:

—Aquest serà el millor Nadal de la història!

Categoria

juvenil

una carta d'esperança

Fosc; com cada matí, era fosc. El sol no s'havia llevat, i els carrers encara no estaven posats. Amb els ulls tancats, deixant entrar un fil prim de llum, es va asseure en un lateral del llit i es va quedar rumiant uns segons mirant a un punt de fuga. Es va mirar al mirall, tan sols s'hi distingia una taca blanca, i a mesura que obria i tancava els ulls la seva imatge s'anava fent més nítida.

Allà estava amb el seu pijama blanc que li cobria el cos nu i l'aïllava del fred sec que l'envoltava.

—Ja hi sóc! —va dir—, dia 20!

La Noa tenia prop dels 40 anys, o així ho aparentava. Era molt reservada i tímida, portava una cabellera llarga i rossa, i tenia una pell fina i delicada. En el seu rostre, minso i curiós, hi havia incrustats dos ulls ametllats marró fosc, que contrastaven amb la blancor de la pell. Tot i la seva introversió i la por de viatjar, cinc dies l'any es traslladava a l'empresa de correus de Bergen, a Noruega. Què hi anava a fer?

Una caixa plena de misteris cobria la seva personalitat, ningú podia descriure com era conviure amb ella, quins eren els seus gustos o bé què hi feia, allà. La Noa, cada 20 de desembre, fins al 26 al matí, es mantenia aïllada del seu món per poder connectar amb un altre.

Un cop vestida, va agafar l'abric i es va dirigir cap a Drømmer, una empresa familiar que va començar el 1870 i que avui dia, al segle XXI, tenia 25 treballadors, essent la Noa la 26a, temporalment. Quan la Noa va arribar i va veure aquella porta

de dos metres amb una escalinata frontal de fusta, envoltada per la neu i el gel de desembre, s'omplí de felicitat. Va entrar deixant enrere el fred, va veure les mateixes cares, les mateixes persones que continuaven amb la seva rutina monòtona.

A poc a poc, com més avançava, anava assumint que no tornaria a veure mai més aquells rostres, ni les seves vides, ni aquell lloc encantador. Va continuar caminant mentre rumiava, dedicant un somriure lleu a totes aquelles persones que passaven pel seu davant. Va arribar a aquella porteta que feia 360 dies que estava tancada, la va obrir i va encendre el llum. La seva oficina no era gaire gran, però sí acollidora. Aquella cambra apartada de les altres sempre estava decorada amb garlandes que penjaven del sostre i, a la porta frontal, uns llums intermitents amb una bicromia de verds i vermells. Tot d'espelmes gruixudes sobre l'estanteria i boles de Nadal que cobrien aquell gegant verd del racó. Tot estava igual: la taula de fusta vella amb el seu obrecartes, una cadira de vellut vermell, la xemeneia feta de maons rojos que combinaven amb el color de les espurnes del foc i un terra cobert per una catifa verda de brodat daurat on s'hi representava una mena d'al·legoria.

Es va asseure, i allà els tenia, els dos sacs de cartes que cada any havia de revisar. No eren cartes qualssevol, eren cartes que joves, adults i petits enviaven al pol nord, però abans havien de ser llegides i revisades per la Noa. Sí, aquella era la seva feina temporal, llegir i llegir diferents cartes dia i nit, eren milers i milers que provenien de diferents continents.

Judit Pintat Rodríguez

1r premi categoria juvenil

La Noa va començar a separar-les per continents, Europa, Amèrica, Oceania i... Àsia?

—Àsia? La primera carta que rebo d'Àsia... —va dir, sorpresa.

Va continuar classificant cartes fins al dia 21 a la nit. Una vegada acabada la feina, va fer el recompte.

—689 d'Amèrica, 1.200 d'Europa, 322 d'Oceania, 132 d'Àfrica, i... 1 d'Àsia. 2.344 cartes —va dir.

2.344 cartes. 2.344, un número extens i interminable. Va començar a llegir. N'hi havia de tot tipus, de totes les lletres, de dues línies, de trenta, i en tots els idiomes. A mesura que anava llegint, els dies avançaven; li'n quedaven 290, però des del dia 21 fins al 23, aquelles cartes eren com totes, tan sols una li cridava l'atenció. La va ficar en un racó de la taula i no podia treure-li els ulls de sobre, la tenia molt intrigada. El 23 a la nit va acabar de llegir-les i revisar-les totes, menys una, aquella carta que quedà immobilitzada durant quatre dies. Eren les tres de la matinada i no tenia son. Les quatre del matí i allà continuava la carta; estava impacient per llegir-la, mai no havia rebut una carta d'Àsia.

Va llegir el sobre; la cal·ligrafia era d'un nen d'uns 12 anys; la carta provenia de Síria, no deia el lloc exacte, la Noa suposava que era una carta escrita en diferents llocs. Va agafar l'obrecartes i va posar la punta dins d'un dels extrems del sobre; el cor li anava a mil, era la primera vegada en molt temps que tenia aquest sentiment. Va trencar el paper i en va treure una carta d'un sol full de llibreta; va tancar els ulls i, respirant, va decidir llegir l'última carta.

Hola, sóc l'Abdul i tinc 14 anys, fa temps que desitjava poder escriure una carta al senyor que fa realitat els somnis, però fins avui no he pogut, les circumstàncies que he viscut no m'ho han permès.

Visc a Alep, fa prop de tres mesos la meua ciutat va ser atacada pels rebels, han destrossat tot el que teníem, i ens ho han pres tot, m'han pres la família —llegia la Noa amb veu tremolosa—; érem cinc, jo era el gran de tres germans i els cuidava perquè la meua mare pogués fer tot el possible per protegir-nos de la guerra. El meu pare treballava nit i dia per poder portar un tros de pa i una galleda d'aigua potable i així alimentar-nos, si hi havia sort algun dia arribava amb dos trossos de pa que ens repartíem entre tots cinc. Van bombardejar el carrer on vivíem, la meua família va sortir de casa per refugiar-se i per sort es van poder escapar. Jo tornava del soterrani on el col·legi feia classes, mai podré esborrar aquella imatge quan em vaig trobar sol, sé que no era la seva intenció, però també sé que mai més podran tornar a buscar-me. Puc ser petit, però la realitat en la qual estic vivint m'ha fet veure la vida d'una altra manera. Jo era un nen normal, que anava al col·legi, i aprenia, m'hauria agradat poder continuar estudiant, m'hauria agradat poder tornar a casa i veure la meua mare cuinant i els meus germans jugant, m'hauria agradat que no hi hagués guerra, que no hi haguessin interessos econòmics. M'hauria agradat que tot fos un somni, despertar-me ara i que aquesta carta no existís —la Noa va aturar-se dos segons per eixugar-se les llàgrimes—. Si et plau t'ho demano, senyor de vermell, m'agradaria poder tenir la vida que viuen molts adolescents, no tinc ningú, estic sol i cada

vegada m'esgota més no poder sortir a veure la llum del dia. No et demano que arreglis el món, perquè sempre hi haurà persones que el desarregaran, et demano que m'esborris del cap tot el que he vist, que pugui tenir una vida millor i pugui trobar la meua família, et demano que em salvís d'aquest infern que m'omple els ulls de llàgrimes, et demano que em portis un abric per poder aïllar-me del fred, i per acabar, et vull demanar que m'omplis l'estómac, ja no tinc recursos i a poc a poc em sento feble, més feble.

Ets la meua esperança dins d'aquest malson.

La Noa, amb el cor encongit, els ulls botits i les mans tremoloses, va fer un crit, un crit de ràbia. L'Abdul, un nen normal, un adolescent de 14 anys que desitjava tenir una vida digna i que ara es trobava sense res a causa dels interessos d'uns pocs que governen aquest món. Tota decidida, va agafar la ploma i va començar a escriure-li una carta.

Estimat Abdul, he rebut la teua carta i amb ella els teus sentiments i vivències. Vull que sàpigues que ets una persona plena de màgia. Obre el sobre, mira a dins i fes tot el que et diu, i tot s'acabarà.

La Noa va enviar la carta com a correu urgent a l'adreça des d'on ell li havia enviat la seva. El dia 25, l'Abdul la va rebre. A dins hi va trobar un bitllet d'avió a Bergen, 250 euros i un paquet amb un abric gruixut, unes botes per la neu, pantalons i un jersei. L'Abdul no es podia creure que pogués sortir d'aquell lloc. Va agafar un bus i es va dirigir cap a Gaziantep; allà, a les 8 del vespre sortiria el seu avió. Va dormir tot el viatge. Quan va arribar a l'aeroport de Bergen, l'Abdul es va

sentir lliure, ja no era esclau de cap ciutat. Va obrir el paper que havia rebut i va agafar un taxi cap al carrer Helstfat número 23, on hi havia l'oficina Drømmer.

—D'on ets, jove? —li preguntà el taxista.

—Sóc d'Alep, i algú m'ha ajudat a sortir-ne —respongué.

El taxista no va gosar respondre, van mantenir el silenci durant deu minuts. L'Abdul no sabia què passaria, però si tenia una cosa clara a partir d'ara és que ja no tornaria a deixar que ningú el trepitges. Una vegada allà, el taxista va esperar a fora. L'Abdul, sorprès pel que va veure, va quedar-se palplantat durant dos minuts, observant aquella construcció abandonada on un cartell s'aguantava amb un clau i en queia un 1870; la porta estava oberta, va pujar la immensa escalinata frontal de fusta que estava coberta de neu i va continuar seguint el que la carta li deia; va travessar el passadís principal, i es va desviar a l'esquerra. Al fons de tot hi havia una porta, diferent de les altres, que encara mantenia una fusta vella però ben cuidada; va dubtar uns segons i la va obrir.

Es va trobar enmig d'una petita cambra decorada amb llums que a poc a poc s'estaven fonent, un arbre de Nadal cobert de polsim, tot de garlandes penjant del sostre i una xemeneia per on entrava un fred sec.

«I a l'últim, agafa la carta que hi ha sobre la taula», va llegir l'Abdul.

Es va dirigir a la taula, i va començar a llegir:

Estimat Abdul, em dic Noa, i sóc jo qui he decidit tornar-te la vida; la guerra, la fam i la misèria han omplert la vida d'un adolescent de 14 anys. Si ho estàs llegint, jo ja no seré aquí, i mai més tornaré, sóc l'esperit de l'hivern, però no un esperit qualsevol, he estat venint a aquesta oficina 146 anys consecutius, i em dedicava a portar totes les cartes al «senyor que fa miracles». Aquest any, quan em vaig despertar el dia 20, ja vaig tenir el pressentiment que seria el meu últim any i ja podria anar-me'n, has sigut tu qui ha despertat les emocions del meu interior. Tenia una missió a la vida, donar el Nadal a tothom. De les 2.344 cartes, tu ets l'únic que has parlat de sentiments, del valor de la vida i de la família. Vull que vagis a aquesta adreça (Bargehls, número 40, Noruega) i t'hi instal·lis, algú t'estarà esperant; vull que del soterrani agafeu tots els diners que he anat guardant durant 146 anys, vull que vagis a l'escola, vull que torni la llum dins teu, vull que tinguis un plat a taula cada dia, vull que tinguis la roba necessària per no passar fred, vull una llum dins teu que mai s'apagui. Aquí ha acabat el meu viatge i amb ell el meu missatge. Seràs història, i un exemple d'adolescent lluitador, i perseverant. Tothom està desitjant sentir les teves paraules.

L'Abdul va sortir corrent d'allà, va pujar al taxi i li va dir al taxista on havia d'anar, en menys de cinc minuts ja hi eren. Una casa, petita però gran alhora, amb llum a l'interior. L'Abdul va saltar de la porta del cotxe i va anar a obrir la porta, quan va ficar la mà al mànec algú des de l'altre costat es va avançar.

Es va obrir la porta, i no van caldre paraules. Llàgrimes i amor.

FI

un simple dinar...

Avui em remunto al passat, als bons temps, a la felicitat que sentia i que he perdut. Avui sec sol en una taula de la cuina on tan sols hi cabrien dues persones i amb prou feines dos plats. La sala és plena de buidor, de solitud, res n'omple el buit, ni tan sols el silenci. Poso la televisió per crear un ambient sorollós a la cuina i forço la vista per aconseguir distingir les formes en aquella minúscula pantalla situada al prestatge de les galetes. Els anuncis de Nadal em pertorben, no pot ser que aquells anuncis reflecteixin la realitat, ningú pot ser tan feliç, no em vull creure aquells actors. Aquella taula amb tals quantitats de menjar i amb una família que amb prou feines cap al menjador no pot ser real. Reposo la vista mirant el meu plat mig buit i brut i miro el calendari amb un novembre mal arrencat per adonar-me que, efectivament, és dia 25 i que, novament, em trobo sol. No m'agrada el que veig i decideixo desviar la mirada cap a l'altra banda. Allí topo amb diversos marcs de fotos buits, però una foto n'omple un, i la meua mirada s'hi atura. És la foto familiar de fa vint-i-dos anys, la foto de Nadal, una foto on tothom somriu, una foto on ningú està sol; quina foto... M'alço del tamboret per acostar-me a la prestatgeria on reposa aquella foto i l'agafo fort amb les dues mans mentre una llàgrima treu la pols del vidre que la protegeix. Penso. M'eixugo les llàgrimes. Penso de nou. Què m'ha passat? On són ells?

...

«Ai nens, com heu crescut!», és una de les frases més repetides d'una àvia. No cal anar gaire lluny per trobar-ne una, i com totes, ens estimen. Aquesta estima es pot veure, durant

l'any, reflectida en dinars improvisats un diumenge sortint de missa, en celebracions que tothom passa per alt, en trucades inesperades i necessàries, etc. Tot i això, un dia a l'any, tota la família està reunida i totes les mirades, durant la sobretaula, es dirigiran cap a l'amfitriona: l'àvia. Qui ha viscut més que ella? Qui en sap més que ella, de la vida? Qui ha cuinat més que l'àvia? Totes les preguntes tenen la mateixa resposta: ningú.

Per alguna raó que desconec, el dia 25 de desembre és Nadal. No cal ser creient per celebrar-lo, ja que és una festivitat universal, tot i que té uns fonaments religiosos. Però això no té importància, l'àvia no es fa aquestes preguntes, la seva figura en la família no comporta plantejar-se-les, però el que sí que comporta, segons la seva ideologia, és reunir tota la família en un dinar, reunir-la tota en una taula allargada. A casa meua som molta gent, no puc dir massa perquè cal dir que mai he sentit que sobrés ningú. De fet, si a mi ja em sembla que som molts i que tinc molts cosins i molts tiets, no m'imagino el que deu suposar tenir tanta gent a casa per a algú acostumat a viure només amb la seva parella i algun net o fill de tant en tant. Mai ens hem cansat de ser colla, sempre és divertit veure't amb tanta gent i pensar que estàs de colònies.

El cas és que aquest dia tothom s'ho manega per poder assistir a l'exuberant, abundant i deliciós dinar preparat per l'àvia. Sovint em pregunto per què només cuina l'àvia, a casa els avis, però les fotos penjades al menjador d'ell fent canelons el dia de Sant Esteve em fan oblidar aquesta qüestió. I, sense atacar-lo ni menysprear-lo, vull recalcar la gran

Lluc Tarruell Roma

Finalista categoria juvenil

qualitat que té l'àvia amb els fogons comparada amb la de l'avi. Com anava dient, tothom assisteix al dinar exceptuant aquells que ja tenen parella i que han d'alternar el dinar amb les dues famílies per tal de caure bé als futurs sogres. Així doncs, els que hi som no podem estar-nos de comptar-nos i les xifres són realment sorprenents: vint-i-quatre persones. Qualsevol es podria preguntar com hi cap tanta gent en un menjador d'una casa de parella de jubilats. La pregunta és adient i mereix contestació, però no hi incidiré gaire aquesta vegada, ja que movent dos sofàs fem miracles. Simplement la casa és gran i els cavallets de la taula prou forts per aguantar tants plats com siguin necessaris. Tot i així no tot són flors i violes en aquest dinar, els nets que no superem els divuit anys vivim apartats durant dues horetes, separats per una porta corredissa. L'àvia fa impossibles per fer entrar tots els adults i planteja tot tipus d'esquemes per facilitar els accessos a les respectives cadires amb etiquetes amb els noms dels que s'hi han d'asseure i per tal que les parelles es vegin les cares però a la vegada no estiguin totalment de costat. El conjunt és un maldecap, com col·loques les generacions, barrejades o separades? Qui col·loques a prop de la cuina si ningú es voldrà aixecar a buscar el segon plat? Avançant-se a possibles problemes de col·locació, l'àvia avisa dos o tres nets el dia abans perquè l'ajudin a col·locar la taula, a parar-la i discutir com situar els presents evitant futurs problemes. Així doncs, retornem al problema anterior, no hi cabem tots. Així que els que millor viuen, els joves, els posa apartats en una taula de plàstic, amb cadires coixes que ballen. Per compensar aquesta injustícia inevitable, els joves

rebem més menjar que la taula dels adults i de tant en tant entrem per la porta del darrere de la cuina i agafem plats preparats per als adults, que acostumen a ser els més gustosos. Sempre se'ns ha perdonat aquesta malifeta.

Arriba el dia 25 i la gent se saluda mentre pica algun tall de fuet abans d'asseure's. Com sempre, alguna família arriba tard pels problemes d'aparcament existents a la nostra ciutat, però sempre diem que cal avançar-se a aquests contratemps i, consegüentment, aquella família rep menys pica-pica que la resta; no per càstig, sinó perquè ja s'ha acabat. Els més petits de la casa juguen amb el pessebre avançant els reis a l'estable i desitjant que arribin a casa seva. Altres discuteixen de política sense saber gaire on es fiquen, i altres simplement assenteixen mentre mengen les últimes existències d'aperitiu responent a les preguntes que els proposen amb monosíl·labs. Les mares atrafegades vigilen els nens, evitant en més d'una ocasió la caiguda de l'enorme i decorat arbre de Nadal. Un cop hi som tots, la gent s'asseu i tots ens donem la mà per beneir la taula en un dia tan especial com avui. Beneir la taula, però, ha perdut importància des que els platets amb fuet, patates xips i salmó s'han acabat. Antigament, la taula es beneïa abans de menjar, però amb tants nets afamats la tasca resulta més complexa que abans. Un cop beneïda la taula, acabem d'escurar els plats dels entrants i procedim a servir el primer plat. L'àvia prepara dos possibles primers plats per evitar possibles «cordills, àvia, saps que això no m'agrada», i guanyant-se així els «gràcies, àvia, per haver pensat en mi», «sabia que recordaries que allò no m'agrada», «ets la millor».

Un cop servit el primer plat, comença la prova més dura de l'any després del dinar de Pasqua: acabar-se tot el que el menú ofereix. Trencant amb la rutina, l'àvia prepara fins a tres plats i postres per tal de satisfer la gola de molts de nosaltres. I ho aconsegueix.

Com en tot dinar, després del primer plat ve el segon, i finalment les postres. Unes postres que inclouen torró, neules, xocolata i polvorons dels bons. Com és tradició a casa meva, el xivarri durant el dinar no disminueix en cap moment, tothom té de què i amb qui parlar i mai s'acaben els temes de conversa, i quan això passa, no és difícil enganxar-se a la conversa que trobem a l'altra banda de la nostra cadira.

Quan l'avi decideix que el dinar s'ha acabat, ja que és ell qui ho decideix, tothom calla uns minuts per escoltar el seu discurs nadalenc (més ben redactat i més interessant que el del rei). Mai he vist cap narrador gesticular amb els braços com ho fa ell, és màgic i hipnòtic, sap el que diu i et fa creure el que diu. Com sempre, té les seves paraules clau, com «família», «units» i «bon Nadal», però això no treu mèrit a la increïble feina de rima que amaga darrere els seus versos. Un cop finalitzat el seu vers, les guitarres surten a la llum, i algun encarregat discret ja coneixedor del secret del tió posa a la disposició unes bosses de l'aminadures sota la manta que cobreix el tronc amb cara i barretina. El so de les nades ressona per tota la casa i algun any ens hem hagut d'enfrontar amb el senyor Puig, el veí de sota, perquè sentia massa soroll. Les seves queixes no són productives mai, però deixem de cantar nades i ens disposem a fer la ronda de versos,

cançons, obres musicals amb instruments o poemes nadalencs que els més joves hem après a l'escola. Els més petits sobreviuen gràcies al seu apuntador personal, altrament conegut com la seva mare, que els ha ajudat a estudiar el vers i que els vocalitza des de la seva cadira les paraules correctes. D'altra banda, hi ha els més grans, que no li troben tanta gràcia a fer el ridícul, però que, pressionats pel públic familiar, accedeixen a recitar els seus poemes. Quan tots han passat per aquest calvari, algun adult es fa el graciós fent algun vers de quan ell era petit o recitant poesia adulta i clàssica que tothom coneix. I quan tornen a sortir les guitarres per continuar amb la cantarella de nades, l'àvia els crida tots per anar a la saleta de jocs a picar el tió. Després dels terribles cops rebuts pel tronc, els més petits treuen les bosses de l'aminadures, s'entreveu l'ombra que s'escorre per darrere les cortines de qui ha col·locat els regals sota el tió havent picat. Aquest, però, queda dissimulat i passa desapercebut entre els aplaudiments i les falses cares de sorpresa dels que ja coneixen el secret.

Més tard, el que havia començat sent un dinar eufòric i familiar, acaba sent un berenar calent més tranquil, amb una taula petita on es disposen les diferents seqüències de números que proposa el quinto. Com sempre, el llo ro canta els números i l'àvia posa a disposició els possibles premis per a aquells més ràpids a col·locar les fitxes i amb més sort. Cosa estranya, els més petits sempre acaben guanyant els premis, que com cada any són l'aminadures i torró sobrant de dinar. Perquè llavors parlin de maneig dels resultats.

De mica en mica, les famílies es van retirant, deixant darrere seu els somriures dels avis i una pila de plats per rentar que no caben dins el rentavaixelles. L'àvia i l'avi avui estan contents, com tothom que ha pogut assistir a aquest gran dinar, i esperen la propera gran celebració per tal de tornar a unir la família i compartir tot allò que no permet el temps. Avui a casa els avis s'ha viscut el que tothom ambiciona, felicitat. Avui a casa els avis s'han quedat sense tàpers assegurant un bon sopar a tots els familiars.

...

Avui a casa meva abunda la buidor i la solitud. Desperto d'aquest somni somiat despert, desperto d'aquest intens record amb nostàlgia i melancolia. Torno a pensar. Penso en tot allò que suposadament he fet o he deixat de fer per trobar-me on em trobo i com em trobo. On he fallat? Les respostes a aquesta pregunta m'inunden el cap com molsa el pessebre. De nou sóc un incrèdul que no vol creure que s'ha equivocat i que es troba en la situació que s'ha buscat. Tota la família lamenta la mort dels avis, però els anys han passat. Tothom esquiva un dinar nadalenc sense avis. Cadas-cú busca l'altra família per tal de suplir aquesta manca d'amor que ells aportaven.

M'armo de valor per actuar, no m'agrada el que visc, vull canviar per un dia. Amb un cop de cotxe i quatre trucades reuneixo tota la família, és tard per fer un gran dinar, és tard per garantir l'assistència de tothom, és tard però no tant per deixar de ser feliços amb quelcom que ens unia. El dia 27 no

té tradició, no té motiu de celebració com el suposat del 25, però aquest any el dia 27 ressonarà en la memòria de la família, aquest any ens reunirem de nou. Aquest any tornarà a ser Nadal.

Categoria

adult

nit de Reis

I

L'Adrià observava des de la finestra de la seva habitació amb en Bufó, el seu inseparable os de peluix, ben agafat al costat, com el senyor Armengol treia amb una pala la neu del carrer. Que tossut que és el solitari senyor Armengol, Bufó. Que no veu que de la manera que cau de seguida tornarà a estar tot cobert de neu? Però el senyor Armengol, amb una persistència sorprenent tenint en compte els seus setanta-vuit anys, seguia traient la neu amb la pala.

Aquell era un poble tan petit que el carrer no tenia nom perquè era l'únic que hi havia. No hi vivia cap nen —a part de l'Adrià— i la seva gent era austera i pobra, ja feia anys que havien oblidat el nom de l'idioma que parlaven, però estaven tan units que quan algú s'inventava una paraula per referir-se a quelcom tots l'entenien a la primera. Vivien del que els donava la naturalesa, i l'adoraven tant com la temien. Aquell era un poble lluny de tot, amagat a les valls frondoses i ocultes, enclavat a la falda de la muntanya, vora el riu que —un cop m'ho va explicar la mare— esquivava les muntanyes imponents dels territoris ignots de les valls, relliscava per sota de ponts de pedra, de ferro o de fusta, saltava per cascades monumentals i travessava pobles i ciutats «plenes de nens com tu, Adrià». Per què treia la neu el senyor Armengol si la neu seguia caient a dojo del cel? Per què no encén la llar de foc i descansa si la neu mai cedeix ni un pam de cel o terra fins als primers vents de la primavera? Que estrany i esquerp que és, el senyor Armengol, l'únic veí que no es

relaciona amb ningú del poble, ni tan sols amb els Altafulla, que es fan amb tothom!

El vidre de la finestra es va entelar pel sospir de l'Adrià. Ja tenia onze anys, ell. Onze! Ni amb tots els dits de les dues mans podia comptar els anys que tenia. Des de quan un «homenot», tal com li deia a vegades el seu pare, havia d'anar-se'n a dormir d'hora per l'arribada dels Reis Mags? No, ni pensar-ho. Aquest any resistiria la carícia letal de la son, aguantaria les hores amb els ulls ben oberts per veure els Reis Mags. Havent sopat, i aprofitant que la mare era a l'habitació posant-se el pijama i el pare encara no havia tornat de la fusteria, es va apropar a la cuina i es va prendre el cafè que la mare sempre deixava refredar una estona. Llest. Quin fàstic! Com els pot agradar això? Una mica més, per si de cas. I un cop va haver amagat les proves del delictes va anar corrents a l'habitació i va seguir observant el senyor Armengol per la finestra fins que va sentir els passos de la mare acostant-se pel passadís. Va ficar-se ràpidament al llit i va fer cara de son. Ho va intentar, però no sé si realment ho semblava, amb aquest bum-bum del cor, que va molt ràpid, que batega molt fort, que apareix sempre que menteix a la mare. Bona nit —bum-bum—, cel. Bona —bum-bum— nit, mare. Bum-bum. Va, vés a dormir —bum-bum— d'hora, que demà tindràs els —bum-bum— regals sota l'arbre. D'acord mare. Bum-bum. L'Adrià mai havia sabut mentir, menys a la mare, i encara menys amb aquest cafè al cos. La mare, però, no se'n va adonar, li va fer el petó de bona nit i se'n va anar a dormir. Devia estar cansada de tot el dia.

Jan Arimany Puig

1r premi categoria adults

A poc a poc, els escassos sorolls del poble es van anar apagant, així com els llums de les finestres. L'Adrià va sentir com el seu pare arribava, s'acostava, obria la porta per comprovar que el seu fill estava dormint —sentia la respiració esgota-da del pare, veia la llum del passadís a través dels seus ulls closos—, anava a la seva habitació, es despullava i s'estirava delicadament al llit per no despertar la mare. Els seus roncs no van tardar a fer-se sentir per la casa. L'Adrià es va aixecar i va mirar per la finestra de la seva habitació. El senyor Armen-gol, il·luminat per les estrelles, continuava a fora, traient la neu del carrer. Tremolava de fred. Però què fa? No veu aquest vell que no serveix de res? Un moment, he sentit alguna cosa al menjador, Bufó.

L'Adrià es va allunyar de la finestra i va recórrer el fosc passadís lentament, intentant no fer cap soroll. La paret de pedra del menjador, que es podia veure des de l'estret passadís, estava il·luminada per una estranya llum blava. Un altre soroll. L'Adrià es va aturar. Una veu greu: «Com ha crescut, aquest any, l'Adrià». Una altra veu: «Sembla mentida, quina estirada». Una tercera: «Melcior, Gaspar, podem anar de cara a la idea? Ens queda molta feina per fer, i no, Gaspar, no podem parar-nos a comentar com han crescut els quatre milions de nens que encara ens queden, el mal d'esquena em comença a fer la murga». «Baltasar, després de tants anys fent aquests viatges t'hauries d'haver acostumat als climes diferents dels deserts de l'imperi Mede. Tampoc cal que...». La primera veu, la greu, els va interrompre dolçament: «Calleu, que acabareu d'espantar l'Adrià, que ens espia des del

passadís». El cor de l'Adrià es va aturar, va sentir com l'adrena-lina li recorria tot el cos i després d'un instant de dubte —menys que un instant, menys del que es tarda a dir una síl·laba, menys del que es tarda a parpellejar— s'hi va llançar. L'Adrià va córrer pel passadís cap al menjador, va córrer cap a la llum blava, va córrer cap al misteri anyil, va córrer cap als Reis Mags d'Orient, oblidant qualsevol cosa que no fos aquella llum encantada, i quan, finalment, va entrar a l'estança, d'un salt la llum, més intensa que el sol, el va cegar completament. Va sentir la veu greu: «Bon Nadal, Adrià», i quan va obrir els ulls, el menjador tornava a estar il·luminat per la llum vermella i irregular de la llar de foc encesa. Silenci. Va mirar cap a un cantó i cap a l'altre, ni tan sols es va adonar que els regals eren sota l'arbre perquè ja tornava a ser al passadís, intentant entendre algun efecte òptic i ocular que li hagués parat una trampa, però no, ara la paret de pedra del menjador reflectia la càlida mirada del foc. Tu ho has vist, oi Bufó? Oi que sí? Oi que ho has sentit, Bufó?

L'Adrià va tornar a l'habitació i mentre es ficava al llit fred va mirar per la finestra i els seus ulls van veure com la llum blava, l'estrella misteriosa, sortia de la finestra dels veïns, els Altafu-lla, travessava el carrer desviant la caiguda dels floquets de neu amb la seva velocitat i desapareixia a través de la paret de la casa dels Fortarrel. L'Adrià dubtava, què faig, Bufó, què faig? Va decidir interpretar el somriure permanent d'en Bufó com un senyal. Va obrir la finestra —gèlida abraçada del vent hivernal— i va cridar «ESPEREU!, ESPEREU!». Però la llum ja tornava a travessar la paret de la casa dels Fortarrel i volava

fins a penetrar a l'interior de la casa dels Glaciel, l'última casa del poble. L'Adrià va ficar-se l'abric i les botes, va agafar la motxilla i va posar-hi en Bufó. Va baixar les escales disparat, va obrir la porta (com costa d'obrir, maleïda neu) i ja era fora, al carrer, quan la llum sortia de cals Glaciel i resseguia volant el camí fins a entrar a la foscor del bosc. «ESPEREU! ESPEREU!». L'Adrià corria, cridava, relliscava, es tornava a aixecar, i cridava, i tremolava, i corria, i cridava, i tornava a cridar. Va sortir del poble, va recórrer el camí, va esquivar els primers arbres del bosc i es va aturar un moment. Mai havia entrat al bosc de nit. Els seus pares sempre li havien prohibit perquè al bosc, Adrià, hi ha animals que es tornen valents amb la sortida de la lluna. Què faig, Bufó? «Adrià!», sentia que algú el cridava des del poble. Es va girar i va observar les poques cases de pedra entre el riu glaçat i la muntanya nevada. «Adrià!», sentia entre l'udol persistent dels vents del nord. Endavant, Bufó, no hi haurà cap altra oportunitat com aquesta! Va tornar a córrer seguint l'estrella blava, ignorant la veu, perdent de vista el poble. Al principi creia detectar els diferents arbres i camins que, de dia, es coneixia a la perfecció, però sota la llum pàl·lida del reflex lunar de la neu semblava un bosc diferent. De dia aquell era un bosc amic, ple de colors, vegetals, conills i cérvols, però a la foscor de la nit aquell era un bosc que es movia, que observava, que murmurava, ple de camins enganyosos i arbres amb forma de monstre. Aquella estrella blava era l'única esperança de l'Adrià, que seguia corrent, entrebancant-se amb les arrels i relliscant pel gel fins que, tot d'una, va mirar el terra per esquivar una ortiga i, quan va tornar a alçar la mirada, l'estrella havia desaparegut.

«ESPEREU!, ESPEREU!, ESPEREEEEEU!». I quan l'últim eco d'aquests crits va desaparèixer entre els pins i els monstres disfressats de pins, l'Adrià es va adonar de la foscor absoluta que l'envoltava. Un núvol negre tapava la lluna plena i tot era fosc. I aquell silenci era interromput només per un tros de neu que queia de tant en tant d'un arbre. En aquell moment, l'Adrià va caure que els seus crits desesperats haurien desperatat els llops, les guineus i els monstres, que ja es devien estar acostant a on es trobava. Què he fet, Bufó? Però quan va anar a buscar-lo a la seva motxilla, en Bufó no hi era. Havia desaparegut. Entre les presses, els crits i les relliscades havia perdut al Bufó! L'Adrià es va sentir sol, molt sol, mai s'havia sentit tan sol, i s'havia sentit molt sol en aquell poble sense nens que ara se li presentava en els seus records com un paradís còmode i segur. De sobte va sentir unes fulles que es movien, es va girar, però només trobava la quietud absoluta en la foscor d'aquell bosc encantat i impenetrable. Va fer un pas, però el peu no va trobar el terra sota la neu, es va enfonsar, va caure en un forat que la neu traïdorenc amagava i, del cop, l'Adrià es va quedar inconscient, mig ocult en la foscor, mig exposat a la llum de la lluna, al terra rocós, molsós i humit d'un avenc.

II

«Adrià!». Va obrir els ulls: un forat en la foscor per on podia veure moltes estrelles. A fora seguia nevant, uns quants floquets de neu queien a l'interior de l'avenc amb una suavitat i una elegància que van fer que l'Adrià es preguntés si encara

estava somiant, però el fred li va confirmar que s'havia despertat. I és que estava glaçat: tenia la roba xopa, no se sentia ni les mans ni les cames i li tremolava tot el cos. «Adrià!». Només en aquell moment va ser conscient que algú cridava el seu nom allà fora. Què faig? Contesto? I si és un monstre? Va recordar que havia perdut en Bufó al bosc i es va tornar a sentir molt sol. Què en serà, de mi? «Adrià!». Es va intentar aixecar, però un dolor insuportable a la cama drete el va paraitzar. Era tan fort el dolor que el fred va fugir esporuguit del seu cos. Era tan fort el dolor que se li va escapar un petit crit. Era tan fort que va corregir immediatament la postura i es va tornar a estirar. S'havia trencat la cama? L'Adrià no gosava ni tan sols mirar-se-la, atemorit d'aquell dolor encegador.

«Adrià!» Quan es fa mal, la mare li cura la ferida i li fa un petó, el pare li diu que ha de ser valent, que el dolor no existeix, que és una invenció del cap. Normalment prefereix el petó de la mare a les frases complicades del pare, però com que la mare no era en aquell avenc amb ell, va fer el cor fort i es va dir «has de ser valent, Adrià, has de fer el cor fort, què faran els pares si no tornes a casa? Què farà en Bufó, perdut al bosc encantat? He de sortir d'aquí, l'he de rescatar!». I quan anava a respondre a la veu que cridava insistent el seu nom, quan anava a cridar «Sóc aquí!», una ombra va aparèixer a la boca de l'avenc. «Adrià! Ets tu? Sóc en Ramon». Qui és en Ramon? És nom de monstre. Intimidat pel perfil de l'ombra, que li tapava les estrelles, va romandre en silenci. «Estàs ferit?», la veu sonava preocupada de debò. Potser al cap i a la fi no és un monstre. «La cama». «Què?». «Que em fa mal la cama». La

misteriosa figura li va preguntar si es podia aixecar i l'Adrià li va respondre que no, que no podia. «Espera. Et trauré d'aquí». La llum de les estrelles va tornar a il·luminar l'Adrià fins que l'ombra va tornar a aparèixer: «Escolta'm bé: t'has d'agafar fort al cinturó», i mentre deia això, un llarg i gruixut cinturó baixava fins on era l'Adrià, fins a acariciar-li el nas envermellit pel fred. A fora del cap de l'Adrià silenci, a dintre has de fer el cor fort, has de ser valent, has de fer el cor fort, has de ser valent. Es va agafar fort i amb les dues mans al cinturó. «Ja?», va fer la veu, llunyana. «Ja!». I la corda va anar pujant. Al principi, el dolor de la cama es va despertar furios, però l'Adrià va fer el cor fort, va ser valent i no va deixar anar la corda fins que uns braços càlids el van abraçar. «Ja et tinc». Era el senyor Armengol! Què hi feia el senyor Armengol allà? Va estirar suaument l'Adrià sobre el seu gran abric, que havia deixat estès al terra nevà, i va examinar-li la cama. «Sembla que te l'has ben trencada, es pot saber què t'ha picat? Els teus pares no t'han dit mai que no es pot entrar en aquests boscos de nit? No t'han dit que és perillós, que hi ha llops, que hi ha ossos, que hi ha serps, que hi ha... que hi ha avencs amagats!». I monstres, va pensar l'Adrià, però no ho va dir. El senyor Armengol li va explicar que encara estava traient la neu del carrer quan he vist com sorties esperitat i t'he cridat però no em deus haver sentit, perquè anaves molt de pressa, t'he intentat atrapar abans que entressis al bosc, però ets molt veloç, noi, o els meus setanta-vuit anys em pesen massa, i t'he perdut. He entrat al bosc i, com no podia ser d'una altra manera, m'hi he perdut. Sort n'he tingut d'una estrella blava,

que ha vingut a trobar-me i m'ha guiat fins aquí. L'Adrià va obrir els ulls com si s'hagués electrocutat i li va preguntar impacient que on és l'estrella? On? L'hem d'anar a buscar, senyor Armengol, els he de demanar una cosa als Reis Mags! «Adrià! Prou, treu-te del cap seguir l'estrella blava. Quan he vist l'avenc se n'ha anat volant cap al cel, que és on han de ser les estrelles, i tu i jo tornem ara mateix al poble, que tens la cama trencada, la pell glaçada i, pel que veig, les idees desordenades. És que no ets conscient de la teva imprudència, et podries haver mort!». «Si us plau, senyor Armengol, és important, necessito parlar amb els Reis Mags...», va suplicar l'Adrià. Però no va servir de res, el senyor Armengol es va mostrar inflexible. Va recollir delicadament l'Adrià i va començar a caminar pendent avall, baixant el bosc. Era sorprenent com el senyor Armengol, amb els seus setanta-vuit anys, tenia aquell vigor, aquella força als braços. Ni tan sols esbufegava ni es parava a descansar, caminava com si no tingués l'Adrià en braços, decidit i ferm. I avançaven en silenci fins que el senyor Armengol, amb la mirada llunyana, va dir que mai hem parlat tu i jo.

III

—Mai hem parlat tu i jo.

—No.

—I com és això?

—Perquè no t'agraden els nens.

—I com ho saps que no m'agraden els nens?

—M'ho han dit els pares, sempre em diuen que no et molesti, que no t'agraden els nens.

—Si ho diuen els teus pares ha de ser veritat, no m'agraden els nens.

—Per què?

—Els nens em desperten records.

(Callen una estona. Escolten les passes del senyor Armengol a la neu)

—Adrià, tinc una pregunta.

—Què?

—Què els volies demanar, als Reis Mags?

—Una barca.

—Una barca? Per què coi volies una barca?

—Per baixar el riu i viure en un poble on hi hagi nens.

—Ara ho entenc... I no era millor demanar-ho per carta, com fan tots els nens?

—Ja fa cinc anys que ho demano i mai me l'han portada. Alguns anys m'han portat barques de joguina. Aquest any els la volia demanar directament.

—És clar, per evitar malentesos. Però no has pensat que els Reis són tan màgics i savis com escorredissos, i que no solen equivocar-se a l'hora de triar quins regals deixen sota l'arbre?

Si no te l'han portada potser és perquè no et veuen preparat.
Potser ets massa petit.

—Sóc un homenot.

—No ho poso en dubte.

—Ho diu el pare.

—Doncs ets un homenot, i qui afirmi el contrari menteix. En tot cas, és curiós.

—El què?

—Que vulguis marxar per la mateixa raó que jo vaig venir a aquest poble.

—No vas néixer al poble?

—No.

—Jo sí.

—Ja ho sé, jo feia temps que havia arribat al poble quan tu vas néixer.

(Callen una estona. Escolten les passes del senyor Armengol a la neu)

—I per què vas venir al poble?

—Per viure en un lloc lluny de tot i sense nens.

—Per què?

—És una llarga història.

—M'agraden les històries llargues.

—I no sé si l'hauria d'escoltar un nen.

—Ja t'he dit que sóc un homenot, jo.

—Aquí m'has enganxat. A veure, per on començo... Jo era el sabater més afortunat de la Terra. Era jove i fort i acabava d'obrir la meua pròpia sabateria al centre de la ciutat costanera. Estava casat amb l'Adela, la noia més bonica que aquests ulls cansats han vist mai. L'Adela era fantàstica, la seva mirada verda era enlluernadora.

—Com l'estrella blava però verda?

—La seva llum enlluernava encara més que l'estrella blava, veure-la il·luminava l'ànima! Sempre estava contenta, treia el millor de cada persona, animava tothom a tirar endavant els seus projectes, els donava suport, sempre estava a punt per donar el poc que tenia als més necessitats. Bé, ben mirat, potser serà millor que comenci pel principi, que és per on solen començar les coses que s'acaben. Encara era aprenent de sabater quan la vaig veure per primer cop en aquell ball de la festa major. Em vaig quedar hipnotitzat per totes les coses que en ella brillaven, des del somriure fins als moviments més imperceptibles, passant pel seu vestit de flors que feia anhelar els colors de la primavera més exaltada. I quantes vegades hauré recordat el moment en què es va girar distreta per la llum d'uns focs artificials, em va veure per casualitat i em va somriure.

—Vau sortir junts? Vau ser feliços?

—Mai hi ha hagut una parella més feliç al món. Ens vam casar un mes després, no vam poder retenir més temps aquell amor que explotava dins nostre com els focs artificials al cel d'aquell ball de festa major. L'Adela no era una esposa com les d'aquell temps, no es va tancar a casa per netejar i cuinar, això hauria apagat la seva llum, i jo mai ho hauria permès! L'Adela tenia la virtut de contagiarse de la fascinació dels altres, quan li parlava de l'art de la sabateria m'escoltava absorta, m'interrompia per fer-me molt bones preguntes que a mi mateix mai se m'havien acudit. I quan un dia li vaig portar l'esbós d'una idea per a unes sabates em va dir: «Ramon, vals molt, has d'obrir la teva pròpia sabateria», es va aixecar i es va posar a cosir jerseis per vendre'ls i aconseguir els diners per obrir una sabateria. Com s'hi va ficar!, es passava dia i nit cosint, i per molt que li insistia que era una bogeria, no m'escoltava. Ella els cosia i els venia, jo em vaig oferir per vendre els jerseis, però tots dos sabíem que ella en vendria molts més. I va ser així, tota la ciutat va acabar portant els seus jerseis, homes i dones, fins i tot els gossos i els gats portaven els seus jerseis adaptats. Es va convertir en moda al país i quan un dia el comte, acompanyat de l'alcalde, va trucar a la porta, ens va donar la mà i ens va posar al davant un contracte que, si el signàvem, ens hauria fet milionaris, l'Adela em va mirar i em va dir: «Ja tenim els diners suficients per obrir la sabateria?», i jo li vaig contestar que sí, que ja feia mesos que en teníem de sobres. «Doncs no ens interessa, gràcies». Quan se'n van haver anat li vaig preguntar per què havia rebutjat aquella generosa oferta que ens hauria solucionat la vida. «Perquè no ens agrada fer jerseis».

—Ostres!

—Sí, i vam anar per feina. I tant que vam anar per feina! Ella les dissenyava i jo les produïa. L'Adela tenia unes idees fantàstiques! Al cap de dos mesos havíem obert la sabateria i va tenir un èxit immediat. I quan em creia que no podia ser més feliç, l'Adela em va dir que estava embarassada, que tenia la intuïció que seria una nena. I set mesos després naixia la Rosa.

—Tens una filla?

—La Rosa ja de ben petita tenia el caràcter de la seva mare, aquest ànim constant de compartir i de donar, d'ajudar i d'intentar fer feliç a tothom. Jo era el pare més feliç del món. Però el que ara recordo com un somni, com totes les coses bones, s'havia d'acabar.

—Per què? Què va passar?

—L'Adela va agafar una malaltia tan estranya com fulminant, i dues setmanes després dels primers símptomes va deixar de respirar davant l'estupefacció dels metges més especialitzats. Jo i la Rosa, que ja tenia set anys, ens vam quedar sols en un món sense la llum de l'Adela. Tot i que vaig intentar estar a l'altura, no ho vaig aconseguir. La Rosa m'ajudava en tots els aspectes; justificava amb una habilitat extraordinària els retards de les comandes als clients cada cop més impacients i sempre tenia excuses per demanar nous terminis als cada cop menys simpàtics creditors. Jo estava sumit en la pena, abduït per l'absència de l'Adela, però la Rosa deia «no et

preocupis, papa», «quin bon dia que fa avui!», «tu descansa», «jo me n'encarrego», «què vols que et faci per dinar», «vols que anem a passejar aquesta nit?». Però jo no em preocupava de res perquè res m'importava (o això creia), estava sumit en la foscor i no veia la llum del sol que la Rosa intentava que veiés, no descansava perquè l'Adela no descansava al meu costat, no em venia de gust res per dinar perquè no tenia gana des que l'Adela no menjava amb mi a l'altre costat de la taula, i no sortia mai d'aquell cau en què s'havia convertit el nostre piset, refugi i presó a la vegada, de la mateixa manera que el record de l'Adela era un consol i una tortura a la vegada. Però la Rosa no es rendia, sempre em somreia, tot i que jo li sentia plorar l'absència de la seva mare a l'habitació a les nits i a la cuina mentre feia els menjars exquisits que jo era incapaç de menjar. El dia preferit de l'any de la Rosa era el dia de Nadal, que també era el del seu aniversari; feia els pessebres més elaborats i detallats, els arbres més resplendents, se sabia totes les nades de memòria i les cantava com ningú. La nit de Reis teníem la tradició de fer un sopar especial amb el retrat de l'Adela a sobre la taula. Jo ja feia uns anys que intentava mostrar-me més feliç per ella. Tot i que per dins seguia trist, somreia i fins i tot reia per satisfer la Rosa, que ja amb onze anys era la nena més bella i intel·ligent de la ciutat. «Pensa que la mama ens mira des del cel i no ens vol veure tristos», em recordava constantment. Però aquella nit de Reis, al sopar, sobre la taula no hi havia el retrat de l'Adela. «On és el retrat de la mare?», li vaig preguntar a la Rosa, que va fer un bot. «Me l'he deixat a la sabateria». I em vaig enfurismar.

—Per què et vas enfadar?

—A vegades ens enfurismem tot i sabent que no tenim cap raó per enfurismar-nos, Adrià. Feia molt de temps que tapava el forat negre de pena que duia dins meu amb somriures postissos i riures simulats, intentant protegir la Rosa d'aquest forat negre que anava devorant tota la meva llum interior. I aquell dia, per una badada insignificant, vaig alliberar el forat negre i va destruir en un instant tota la felicitat que la Rosa havia construït maó a maó. Vaig ser injust, i me n'he penedit molt...

—No plori, senyor Armengol.

—Li vaig dir coses que no pensava realment. I li vaig dir que anés immediatament i corrents a la sabateria, que més li valia que el retrat de la seva mare fos a taula abans dels cinc minuts que eren els que tardaria a estar llest el pastís que ella mateixa havia posat al forn. I ella, amb llàgrimes als ulls, va marxar corrents cap a la sabateria. Jo, ja penedit pel que acabava de fer, vaig cridar-la per la finestra, «És igual, Rosa! Vine! Perdó! Rosa!». Hi havia una coral de nens cantant una nadala al carrer. I jo seguia cridant, tenia un mal pressentiment. Però ella corria i corria, i entre els sorolls de la ciutat i els cants nadalencs els meus crits no li arribaven, i el terra estava gelat, i abans que la perdés de vista per la cantonada va relliscar i no es va aixecar... Jo la cridava, però no s'aixecava... I vaig baixar corrents, vaig anar on era ella, els nens havien deixat de cantar nades i intentaven veure a la Rosa, que seguia estirada al terra, però els adults que l'atenien els apartaven amb suavitat: «Vinga, aneu cap a casa». Quan

arribava a la cantonada vaig sentir com un dels nens de la coral li deia a un altre que s'havia mort, li deia que s'havia mort mentre s'allunyaven de la cantonada, li deia «ha sortit corrent molt». I quan vaig perdre la Rosa, no podia suportar veure els nens jugar pel carrer, i encara menys per Nadal. No els podia veure corrent quan el terra estava gelat, no podia veure com relliscaven i es tornaven a aixecar rient. Si veia una nena més petita que la Rosa quan va tenir l'accident recordava els moments que ens vam perdre per culpa del meu dolor, si veia una nena d'onze anys temia per la seva vida i quan en veia una de més gran pensava que aquella podria haver estat la Rosa, que li vaig robar tot aquest temps, que... Si la pèrdua de l'Adela va ser dolorosa, la de la Rosa encara ho era més, perquè me'n sentia culpable. Vaig vendre la sabateria per quatre rals, vaig fer les maletes i me'n vaig anar. Vaig passar per mil pobles i ciutats, vaig creuar rius, llacs, mars i oceans, vaig travessar jungles, deserts i sabanes, vaig veure la Muntanya Solitària dels contes de la meva infantesa... Però no era feliç. Allà on era m'acompanyava el forat negre, que absorbia tot allò que era bo. Era una ànima en pena quan, seguint un camí curiós d'un mapa, em vaig perdre pels boscos d'una serralada, i nevava molt, i quan em creia que tot estava perdut, l'estrella blava que avui m'ha guiat fins on eres, em va guiar a aquestes valls, em va portar al poble i va desaparèixer en el cel. Més tard vaig caure que la nit que vaig arribar era la nit de Reis. Quan vaig saber que no hi havia nens vaig decidir que aquest era l'únic lloc on podria passar la resta de la meva vida.

—I després vaig néixer jo?

—Sí, després vas néixer tu. I vaig decidir anar-me'n ben lluny, fugir del record de la Rosa, instal·lar-me en algun altre lloc sense nens. Curiosament era la nit de Reis quan em vaig creuar amb els teus pares i tu em vas mirar i vas somriure. El teu somriure em va recordar el de la Rosa, vaig tallar secament la conversa amb els teus pares i vaig dir que prou, que me n'anava. I quan, ben tard de la nit per no haver de fer front a les mirades estranyades i a les preguntes indiscretes dels veïns, quan ja tenia les maletes enllestides, vaig obrir la porta de casa fermament decidit a no tornar-hi mai més, vaig trobar-me aquell sobre de color or, juntament amb aquell paquet, entre la neu del carrer. Al sobre hi deia «A Ramon Armengol. De Ses Majestats d'Orient Melcior, Gaspar i Baltasar». El vaig obrir encuriolit. La carta, amb una lletra molt elegant, deia: «Aquest any et regalarem una Decisió, tria bé. Postdata: Avui l'Adrià ha somrigut per primer cop». El paquet contenia un mapa amb el camí perfectament senyalitzat per marxar de les valls. Vaig plorar. Vaig plorar molt, però em vaig quedar. No sé per què he explicat la meva història a un nen com tu, és trista i no deus haver entès moltes coses, mai l'havia explicat a ningú.

—Però jo no sóc un nen, senyor Armengol.

—Cert, ets un homenot.

—Amb les presses he perdut en Bufó al bosc.

—Qui és en Bufó?

—El meu millor amic, el meu os de peluix.

—Em sap greu, però ja l'anirem a buscar quan sigui de dia.

—Potser a tu t'ha passat el mateix. Potser amb les presses has perdut el forat negre al bosc. Potser per això m'has explicat la teva història.

—Potser sí... Potser sí que l'he perdut aquesta nit al bosc. Gràcies, Adrià.

(Callen una estona. Escolten les passes del senyor Armengol a la neu)

—Senyor Armengol.

—Sí?

—Ha estat sol tot aquest temps?

—Sí, Adrià.

—I li ha costat?

—Sí i no. La solitud enganxa més que l'heroïna. Si estàs molt sol, la solitud se't torna imprescindible, passes a dependre'n, però sempre hi ha aquell instant en què veus quelcom, una família feliç a taula, una parella passejant, l'eco d'un riure alliberat, i ets conscient de com t'està corrompent per dins, de com estàs deixant passar els dies de la teva vida sense cap sorpresa ni emoció, sense cap motiu per somriure. Fuig de la solitud, Adrià, és una sirena que t'acaricia i et mata al mateix temps. La vida només té sentit si la comparteixes.

—Jo vull marxar de la vall per anar a un lloc on hi hagi nens. Estic sol.

—Això és cert, però tens els pares, i què faria la senyora Fortarrel sense els teus dibuixos?

—Ja, però treballen molt i juguen poc.

—Tens raó, ja ens passa això, als grans. És una malaltia inevitable que patim tots els adults sense excepció, perdem la llum, perdem la màgia. Per això et necessiten tant els teus pares i els veïns... i jo. Sí, jo també; me n'he adonat avui quan, mentre et buscava, he perdut el forat negre al bosc. Tots et necessitem. El dia que te'n vagis, fins i tot els Reis Mags s'oblidaran de passar pel poble, tu ets el que fa venir l'estrella blava a les valls cada nit de Reis, perquè tu ets l'únic del poble que té aquesta llum, que creu en la màgia. I creure en la màgia de per si ja és màgic.

—Espero que en Bufó estigui bé. Té experiència amagant-se dels monstres, però no dels forats negres perduts.

—Segur que està bé, Adrià. Mira, ja es veu el poble. I el senyor Fortarrel!

IV

Mira, ja es veu el poble. I el senyor Fortarrel! Que s'apropava corrent i cridant al vell i l'infant. Els pares del nen estan preocupadíssims, on éreu? Que està ferit? Què ha passat? El dia ja arribava a les valls, la primera llum de la matinada ja baixava per les muntanyes de l'oest mentre el riu i el poble encara eren a les fosques, quan el senyor Fortarrel, el senyor Armengol i l'Adrià van arribar al carrer. Els pares eren a fora,

juntament amb tots els veïns. El pare envoltava amb una manta la mare, que es veia molt preocupada. El senyor Fortarrel: «L'he trobat! Era amb el senyor Armengol al bosc!». I tots es van girar i van venir corrents. La mare m'abraçava, em feia petons, m'acari-ciava les galtes i em tornava a abraçar. «Pensàvem que t'haviem perdut! El meu rei, on eres?». El senyor Armengol va explicar com em va veure fugir, intentant seguir els Reis Mags, i com em va trobar al bosc. Tothom se'l mirava estranyat, el senyor Armen-gol estava parlant molt més del que l'havien sentit mai parlar, i ho feia amb una veu nova, més animada, lluny d'aquell to pausat, reflexiu i pesarós a què ens tenia acostumats. Quan el meu pare, després d'agrair-li un cop i un altre al senyor Armen-gol que m'hagués salvat (Sempre estarem en deute amb vostè, senyor Armengol, sempre!) va mirar a l'Adrià amb aquella mirada greu i severa que augurava un càstig, la mare va pregun-tar per la ferida, i al pare li va passar. La rua de veïns el van portar al llit, i allà mateix la senyora Fortarrel li va preparar el guix per la cama, mentre la mare i el senyor Glaciel hi ficaven gel. Al cap d'un moment l'Adrià ja estava recuperat, i amb la crossa que li va fer el pare podia moure's i tot. Aquell va ser un dia inoblida-ble, tots els veïns van compartir taula i van degustar els galets deliciosos que cada Nadal preparava la senyora Altafulla en una cassola gegant. Tots els veïns li preguntaven a l'Adrià per l'estre-lla blava i pel que havia sentit dels Reis Mags quan eren en aquell mateix menjador. El senyor Altafulla, que tenia dos-cents anys, va dir que molt poca gent ha vist l'estrella blava, que no es deixa veure perquè sí, que l'únic cas que coneixia era el d'en Dustan Ramsay, un soldat canadenc que va conèixer a la guerra que assegurava que en mig de la foscor, la mort i la

destrucció del front de batalla, l'estrella blava el va guiar fins a una església mig derruïda per les explosions, on va veure una cosa extraordinària, el senyor Altafulla no se'n recordava de què era, però fos el que fos era realment extraordinari, us ho assegu-ro. El senyor Glaciel, que no havia dit res des que els havia trobat al principi del bosc, li va passar dos caramels a l'Adrià i li va picar l'ullet mentre la senyora Glaciel aprofitava cada moment per abraçar-lo i recordar-li que guapo que arribes a ser. La mare i el pare l'observaven feliços mentre escoltaven, juntament amb els senyors Fortarrel, les anècdotes interessantíssimes –tot i que moltes vegades incompletes– del senyor Altafulla. I la senyora Altafulla venia de la cuina i preguntava si algú vol repetir? Adrià, vols repetir? Va, que te'n fico una mica més, que avui és el dia de Reis i tu has de créixer. Però tot aquest enrenou es va aturar quan algú va trucar a la porta. La mare estranyada va anar a obrir i al cap d'un moment entrava al menjador amb el senyor Armen-gol, que amb un somriure tímid saludava a tothom mentre deia que no vull molestar, que només he vingut a veure si l'Adrià estava bé i a portar-li un petit regal. Va acostar-se a l'Adrià i li va preguntar què fa la cama, i l'Adrià va respondre que ja no noto gens ni mica de dolor. I després, del seu abric gruixut en va treure una caixa mal embolicada i me la va donar. Bon Nadal, Adrià. Moltes gràcies, senyor Armengol, però no feia falta, són els Reis que porten els regals. I en Ramon va riure, doncs he decidit ser rei avui, l'ocasió ho mereix! I quan va obrir la caixa l'Adrià es va trobar unes sabates de cuir esplèndides, de molt bona qualitat, mai s'havien vist unes sabates així en aquest poble auster. Són fetes per tu? Sí, són les primeres que vam fer l'Adela i jo. I ningú de la taula entenia res, però jo sí, i vaig

aixecar-me com vaig poder per abraçar fort al senyor Armengol, que feia temps que estava molt sol i per això el va estrènyer molt quan li va tornar l'abraçada. Bé, doncs acabeu de gaudir d'aquest dinar exquisit!, i l'Adrià va dir-li «Quedi's, senyor Armen-gol», i quan tothom, els pares, els senyors Altafulla, els senyors Fortarrel i els senyors Glaciell li van insistir que queda't home, que què has d'anar a fer, vinga va, queda't que estem tots aquí, que t'ho ha demanat el nen, no li diguis que no, el senyor Armen-gol va acabar per acceptar. I aquell dia va ser realment fantàstic, l'Adrià fins i tot va veure com el senyor Armengol reia i reia amb l'anècdota del senyor Altafulla sobre aquell soldat que quan menjava xampinyons es tirava uns pets escandalosos i que ningú li donava xampinyons a la trinxera per por que el soroll dels seus pets alertés l'enemic de la nostra situació. I vinga riure. Aquell dia de Reis, amb tot el poble al menjador parlant, cridant i rient va ser realment fantàstic. El dinar es va allargar fins que el sol es va tornar a amagar entre les muntanyes de l'oest, i quan tothom se'n va anar a dormir a casa seva, l'Adrià va ajudar els pares a desparar i netejar la coberteria i els plats.

V

Després de tenir el menjador net i endreçat com sempre, els pares, cansats, van fer el petó de bona nit a l'Adrià i se'n van anar a dormir. I quan l'Adrià fregava la taula de fusta va veure el sobre daurat i el paquet platejat sota l'arbre. Va obrir el paquet, i allà estava el Bufó! Estava net com una patena! Et creia perdut, Bufó! Em sap tant de greu! Al sobre hi deia «A l'Adrià Ventura. De Ses Majestats d'Orient Melcior, Gaspar i Baltasar».

Va obrir el sobre impacient. La carta: «Aquest any no et regalarem joguines, sinó quelcom molt millor: quatre Amics i una Decisió. El primer amic l'has tingut sempre al teu costat, però l'has conegut al bosc i ja el tens per sempre, el segon l'has perdut al mateix bosc i te'l regalem ara, i el tercer i el quart arribaran quan se'n vagi la neu. El primer té moltes històries per explicar, algunes de tristes, però, sense que ho sabessis, sempre t'ha protegit a la seva manera, i aquests són els millors amics que es poden tenir. Tu necessites històries i ell necessita felicitat. El segon amic ha estat sempre amb tu, i l'has de seguir tenint al teu costat mentre et quedi la màgia de la infantesa. El tercer i el quart els has estat esperant molt de temps. La Decisió t'espera en forma de barca daurada al riu. Si hi vas ara i hi puges et portarà a una ciutat on hi ha molts nens, però hi hauràs d'anar sol. La barca t'esperarà fins a les dotze de la nit. Molt bon Nadal, Adrià». Una postdata: «Avui el senyor Armengol ha estat feliç per primer cop en molt de temps». L'Adrià va mirar el rellotge, eren les onze i cinquanta-cinc, tenia el temps just d'agafar el necessari i anar al riu. Per fi els Reis Mags m'ho han concedit! Però ara dubtava, ara, després d'aquell dia tan esplèndid, després de conèixer el senyor Armengol, després de llegir aquesta carta, l'Adrià dubtava, què faig, Bufó, què faig? Va decidir interpretar el somniure permanent d'en Bufó com un senyal. I va prendre la decisió.

L'arribada de la primavera va coincidir amb la de la família Riulàs al poble. El senyor Riulàs era ferreter, la seva esposa feia uns pastissos exquisits i els seus dos fills, la Diana i en Gabriel, serien els millors amics de l'Adrià per sempre.

l'huracà Tiets i el Dromori

S'acostava Nadal i el petit Gintònic estava nerviós. Al poble eren pocs nens i es coneixien tots, i en aquesta època alguns marxaven a passar el Nadal a casa dels familiars dels pobles veïns o lluny, a la ciutat. D'altres s'havien posat malalts i no els deixaven sortir si no era per anar a l'escola i en aquells dies, d'escola, poca. Qui més qui menys, tots es posaven nerviosos i contents quan arribava el final d'any. I és que de motius no els en faltaven: per la neu que decorava el paisatge (amb ella es podien fer figures i ninots divertits i espectaculars, amb l'únic límit marcat per la imaginació i l'habilitat de cadascú per remenar-la), pels mitjons grossos amb motius nadalencs que abrigaven la xemeneia i per les boles brillants i les llumetes de colors que trencaven el blanc i gris hivernal i animaven l'avi col·locat al menjador. Bé, i perquè passava el Pare Noel i deixava regals per a tota la família. Ah, i per les reunions familiars i els tiberis abundants (sempre calia menjar tant), que no hi podien faltar. Però, per si no n'hi havia prou amb tot allò, pel Gintònic el Nadal comportava una cosa més: l'arribada dels tiets, i sobretot, encara amb més il·lusió, esperava ansiós veure el Dromori, el seu majordom.

Els tiets eren el Tramutí, germà de la mare, i la seva dona Rúcula. Eren empresaris de molt èxit i, per tant, molt rics. Els anava molt bé, vaja. Eren molt més grossos que qualsevol persona que el Gintònic hagués vist al llarg de la seva vida i, segurament, aquell aspecte imponent els havia ajudat a aixafar, literalment, empreses de la competència. Per casa corria una teoria que deia que golafres com eren, tastaven un trosset de cada ciutat, poble i barri que visitaven en els seus

viatges de negocis. Una teoria poc estesa però que ningú, de moment, s'havia atrevit a discutir (almenys el pare l'havia avalat sempre, i la mare era millor que no n'estigués al corrent).

A part de l'aspecte físic (el Gintònic s'hi fixava molt i passava estones divertides comparant-los amb objectes o animals de casa), els tiets eren molt escandalosos i les seves visites no passaven desapercebudes. D'entrada, tenien el costum d'anar a tot arreu amb cotxes d'alta gamma i gran cilindrada, brillants i sorollosos, que ressonaven per tota la vall com una tronada d'estiu, però que en realitat no eren gens pràctics per circular per aquells camins. El vehicle tot just s'havia aturat que s'obrien les portes i en sortien els tiets de tal manera que només es veia passar una ventada forta i perfumada, carregada d'una olor intensa, barreja del perfum de la tieta (semblava més aviat que s'hi banyava, en comptes de posar-se'n unes gotes) i dels cigars del tiet, que devien ser molt bons, segur, però la fortor que deixaven anar al seu pas no deixava de ser una tortura per als nassos de muntanya, acostumats, com a molt, als fums del bestiar (eren glòria al costat d'allò). Entre tots dos haurien pogut tombar l'os més gros de la vall. El Gintònic, prudent, deixava una bona distància i observava passar aquell huracà protegit en una cantonada del porxo. Més tard entraria a saludar-los, però primer havia de veure el que ell més desitjava i esperava, ansiós, des de feia un any. Algú havia de descarregar la muntanya de regals que portaven els tiets, i d'això se n'encarregava, d'una manera molt especial, el Dromori.

Xavier Casals Sirés

Finalista categoria adults

El Dromori era estranger i no parlava català, tot i que l'entenia una mica. Era alt, esvelt, fort i àgil. Tenia una llarga barba negra i uns ulls petits que s'amagaven sota unes celles atapeïdes. Anava sempre ben vestit, amb un uniforme blau marí amb rivets daurats i una gorra que el feia semblar més un capità de la marina que un majordom. Sempre anava amb els

tiets, a tot arreu. Allà on eren ells, el Dromori hi era ben a prop, com la seva ombra. Els feia de xofer, els recollia luxosos vestits als millors sastres, preparava les arribades i sortides als hotels, els portava als millors restaurants i els desplaçava amb puntualitat britànica a les reunions allà on fos que dictava l'agenda.

El que impressionava de veritat al Gintònic era la manera que tenia el Dromori de fer tot allò. Tenia una manera especial de moure's: serpentejava en el més mínim moviment que feia, fos un gest amb el braç per obrir la porta del cotxe o ajudar la tieta a pujar les velles escales d'algun vell hotel italià, o agafar-li el telèfon al tiet quan acabava de parlar amb alguns inversors. Però sobretot, el que més impressionava al Gintònic era com descarregava els regals del portaequipatges, els duia al menjador i els disposava formant alguna figura espectacular. No havia vist mai remenar tants paquets amb tanta facilitat i tanta gràcia (s'ha de dir que els tiets eren molt generosos amb la família i portaven molts i molts regals). Els feia anar de dins a fora, d'esquerra a dreta, de dalt a baix, els apilava de gran a petit, o de petit a gran en una de les mans mentre amb l'altra en seguia traient. Els feia girar en l'aire i alguns arribaven molt amunt. I mai en queia cap a terra. Tenia una habilitat espectacular remenant-los, i ni els millors malabaristes de circ hi haurien tingut res a pelar si hi haguesin competit. Llavors tancava el portaequipatges amb un cop de cul, o amb la punta d'un dels peus, elegantment calçats amb uns botins negres i brillants i, fent l'ullet en un gest de complicitat al Gintònic que l'observava bocabadat, es dirigia cap a la casa amb un ritme divertit fent passos de ball.

A dins, els tiets corrien amunt i avall comentant els últims negocis tancats, o com estaven creixent les ciutats industrials a Àsia (sí, visitaven i coneixien tot Àsia) mentre el pare i la mare se'ls miraven, des de la protecció que oferia la porta de la cuina (coneixent-los, era molt millor no ser enmig de les

trajectòries que traçaven mentre xerraven a un ritme frenètic, no fos cas que algú prengués mal). Era impossible seguir-los el ritme de la conversa, i acabaven parlant ells dos sols durant tota la visita. Tan sols la mare deixava anar algun «ah mira», o «caram!», més aviat per quedar bé. De tant en tant, la tieta clavava alguna pessigada afectuosa a la galta del Gintònic (impossible d'esquivar), que li quedava ben vermella i calenta.

Els tiets eren tot un espectacle. Però el més interessant passava al voltant de l'arbre de Nadal, on el Dromori es disposava a descarregar tots els regals d'una forma nova i original, perquè cada any la canviava i sorprenia. Un espectacle privat per al Gintònic, ja que els pares havien d'estar pels tiets, i els tiets només estaven per ells mateixos.

Quan acabava de deixar els regals (aquesta vegada reproduïen, amb molta fidelitat i tot luxe de detalls, la catedral de Sant Basili de Moscou), el Dromori sempre tancava l'actuació amb algun petit regal per al Gintònic que es treia de la solapa de l'uniforme. Solia ser alguna figura petita feta a mà per ell mateix, de paper o de fusta, que s'afegia a la col·lecció any rere any. Un animaló, un vagó de tren o algun objecte no gaire difícil d'identificar que tenia una certa retirada a un dels tiets. Pel Gintònic era com si el mateix Pare Noel hagués vingut en persona. En acabar, se'n tornava al cotxe (amb el consentiment dels tiets) i esperava, acompanyat del Gintònic (a la mare ja li semblava bé; s'ho passava millor amb el majordom que a casa esquivant els tiets), fins a l'hora de marxar.

Al cap de poc, els tiets sortien amb la mateixa velocitat de cicló tropical enrabiat amb què havien entrat, el Dromori els rebia al cotxe amb un sol gest i marxaven, deixant el Gintònic acomiadant-se des de l'escala al costat dels pares, fins a l'any següent.

Les visites dels tiets eren cada cop més curtes i intenses. No semblava que els anys els pesessin sinó tot al contrari, semblaven estar més en forma com més vells es feien. Això suposava menys temps al Gintònic per estar i xalar amb el Dromori; però per més curta que fos la visita, ell ja quedava encantat i ansiós que arribés el Nadal següent.

I el Nadal següent va arribar. Tot estava a punt per rebre el Dromori (és a dir, els tiets acompanyats d'ell, ja m'enteneu), i el Gintònic, que aquell any havia fet una forta estirada i semblava que el bigoti ja amenaçava de treure el cap, estava preparat per veure l'espectacle. Aquest cop li havia preparat un petit regal amb molta il·lusió. Era una petita talla de fusta en què s'hi identificava una muntanyeta de regals on, al capdamunt, el Dromori (representat amb tanta fidelitat com havia sigut possible en algú totalment inexpert en les arts de l'escultura en miniatura) feia alguna de les acrobàcies amb què sempre es lluïa.

Passaven tres minuts de les dotze del migdia quan es va començar a sentir, del fons de la vall, el soroll característic que anunciava l'arribada dels tiets. Això era tres minuts tard, pensava el Gintònic, que coneixia bé la puntualitat del Dromori fins i tot quan no es tractava de cap viatge de negocis. En

arribar el cotxe, tots tres esperaven amb la porta de la casa oberta i protegits al porxo per rebre els tiets, que van sortir del vehicle a tota velocitat (cada any que passava eren més i més ràpids) i van entrar a la casa deixant aquell rastre de perfum i cigars. Els pares van entrar de seguida darrere d'ells per rebre'ls i saludar-los. El Gintònic esperava il·lusionat, ja havia arribat el moment, però quan es va obrir la porta del conductor en va sortir un disgust: un home vell i arrugat, mig geperut i lent com una tortuga coixa va sortir del cotxe amb dificultats. Quina decepció! Va córrer a ajudar-lo en veure que de poc que no queia mentre es dirigia cap al portaequipatges. Aquell home feia patir. Se'l veia fràgil i poca traça. La cosa no va millorar quan va intentar, amb moltes dificultats, descarregar els regals per entrar-los a casa. Aquest cop hi havia menys regals, i el Gintònic va pensar que els tiets havien estat molt compassius amb el nou majordom, que quasi no podia ni arrossegar-los i els va haver d'entrar en més d'un viatge. I per això va caldre una bona estona.

El Gintònic estava trist. Cada any esperava aquell moment amb molta emoció, i ara es veia desanimat. Pensava en el Dromori i en on deuria ser. Va pensar que quan hagués acabat d'ajudar aquell vell majordom, entraria i els ho preguntaria als tiets. Però en el precís instant en què es disposava a tancar-li la porta al xofer, que no s'aguantava dret i esbufegava de cansat que estava, va tenir el temps just de sentir com s'obria la porta de casa, en sortia un vendaval, va obrir la porta del cotxe en un acte reflex, i quan se'n va adonar el cotxe ja desapareixia pel camí en direcció als negocis altre cop (aquell

vell majordom es transformava al volant). Eren ben bé com un huracà, pensava.

El Gintònic estava realment enfonsat. Ni Dromori, ni espectacle i sense poder preguntar als tiets on era i per què aquell cop no havia vingut, ni si vindria l'any següent. Moltes preguntes que quedarien sense resposta.

Començava a ser fosc i aquell hivern era especialment fred. La mare el va cridar des de la cuina, on encara s'hi podia seguir el rastre dels tiets amb el nas, i allà li va donar una postal. «Mira, ens l'ha deixat la tieta per tu. Anima't, t'agradarà.» El Gintònic va pensar que poca cosa l'animaria. Va agafar la postal i se la va mirar. Era una fotografia on es veia el Dromori abraçat a un home ben gros, amb una barba com la seva però blanca, igual que els cabells, un nas i uns pòmuls ben vermells i unes ulleres rodones i petites. La veritat és que recordava a algú... Tots dos reien i semblaven molt feliços. Al darrere de la fotografia només hi havia un petit text, escrit a mà, que deia «Dromori & Pöpa» i una mica més avall «Gràcies, Gintònic. Bon Nadal».

i per què no?

Pròleg

Som a tocar de Nadal, dia 15 de desembre.

Quin Nadal tan ensopit que veig a venir, sense neu, sense massa fred, sense il·lusió..., m'hi falta llum. M'hi falta passió. No voldria que aquest 2016 acabés arrugat com una pansa i comencés el 2017 desinflat com una roda punxada.

És veritat que aquestes últimes setmanes he viscut una història increïble, tan increïble com irreal, que em fa veure el present, i tot el que m'envolta, apagat, avorrit... Potser sí que és això... o potser és el fet que no he estat a l'altura de les circumstàncies, m'he deixat atabalar, m'he col·lapsat massa de pressa i ara m'adono de com de ximpleta he estat.

He tingut l'oportunitat de crear, aixecar, engrandir..., però ha pesat més la por, la por de fer un mal ús d'aquest poder que de cop m'he trobat a les mans... O potser és simplement que no sé treballar sota pressió?

Deixeu-me que us posi al dia. La història que ara us explicaré, però, a banda dels fets que s'han esdevingut, és per davant de tot un homenatge als padrins i padrines d'aquest nostre Pirineu, que fins fa quatre dies era una terra hostil, feréstega, capritxosa, de difícil maneig, i un reconeixement a tots els que han picat pedra perquè no oblidem d'on venim i, a través de llegendes, contes i narracions, hem conegut el món «fantàstic» d'aquestes terres.

Bé, em deixo de divagacions i us explico el que em va passar fa pocs dies.¹

Així podria començar la història:

—Nena... té nena, té, agafa això... que no sé com parar-ho.

I també li podria donar aquest final:

—Ostres, ostres, ostres, buff..., ostres, ostres, ostres..., què has fet?

(bé, aquest és quasi el final. Hi falta algun detallet sense importància, com veureu, que es pot obviar perfectament, he he).

Com en totes les coses, només us puc explicar fil per randa la part de la història que acabo de viure en pròpia pell, i deixar-vos per a la vostra imaginació la resta. Ara només em queda convidar-vos a mirar el cel i, ben aixoplugats, parar l'orella, que el que us he de contar... buff... buff.

Capítol primer

Al senyor Josep de casa Pau de Santa Coloma no es pot dir que el conegui, però tampoc m'és desconegut, quasi cada dia me'l trobo, ara davant del Centre d'Atenció Primària, ara assegut sota el noguer que hi ha a tocar de l'absis de l'església o passejant pel carrer Major amb el seu bastó, de mànec corb, qui sap si de freixe (a casa sempre m'han dit que els bastons, de freixe, les forques, de lledoner, i les pipes, de les soques del boix), i sempre que puc em paro al seu costat i intercanviem un bon dia i unes paraules sobre el temps que fa, «Està ben boja aquesta tardor... quina bonança... no plou cap...», i marxo amb un «passi-ho bé» i no sé què ho fa que sempre em deixa un somriure a la boca.

Àurea Ponsa Vidales

Finalista categoria adults

I quan encara no feia ni una setmana del darrer cop que ens vam trobar i comentar que aquesta tardor efectivament està essent molt eixuta i càlida, que lo Valira baixa ben magre i ningú diria que fa 34 anys de les inundacions, que tot s'ho van endur, inclús la bondat dels hòmens, no, no, no va ser cap cosa bona... i que les gelades que sempre hi havia ja abans de Meritxell, que en fa d'anys que ja no es donen..., un dilluns, el dilluns 21 de novembre, arrenca a ploure i que no para. Aquells dies anava del cotxe a la feina amb el nas enganxat a terra perquè no duc paraigua, però aquell mateix dimecres vaig ser previsor i vaig agafar un bon impermeable, fet que no em va deixar escapar de veure que, assegut al pedrís que hi ha a la plaça de Santa Coloma, davant de casa Masover, a raig de pluja, hi havia el senyor Josep, movent el cap i el bastó alhora, donant senyals que alguna cosa no anava bé.

—Nena, té nena, té, agafa això... que no sé com parar-ho —em cridà el senyor Josep.

Capítol segon

—Nena, té nena, té, agafa això... que no sé com parar-ho.

I llavors m'explica:

—Aquest dilluns, abans d'ahir, quan entomava lo sol aquí dalt, al safareig de sobre casa Simon, m'he fixat que hi havia un branquilló que flotava sobre una fulla de noguer..., aquell bastonet semblava que es movia, que em cridava. Era el que em pensava? I ca, no pot pas ser, em deia jo. Amb el bastó l'he pescat i... i tant que l'era... he, he, i tant que l'era..., i que n'és de petit, el canut... he, he, ai las... Amb un pim pam ai que el

destapo i pam!, que em cau el taparronet a l'aigua i un estol de mosquits comença a envoltar-me i, a cor, deixen anar: Què farem, què direm... què farem què direm... què farem què direm.² En quin bon merder m'he ficat, cagum l'olla. Llavors, en un cop de bogeria, els mano que facin ploure, que facin riure lo Valira, que donin de beure als boscos, pastures, conreus. Que pels basers l'aigua corro i s'acabo aquest eixut que patim. —I hi afegeix:— Mira, avui és dimecres i aquests petits dimoniets prou m'han fet cas, prou... però com els aturo? No trobo lo tap...

I recordo que es tapà amb les seves mans arrugades la cara, tota xopa... perquè eren *galletes* el que ens queia a sobre!

I jo que salto:

—Un estol de mosquits... un canut... què farem, què direm? Ha trobat el canut dels menairons? Valga'm Déu! Això és un miracle... o un desastre! Hem de trobar el tap i manar-los que tornin!

Trobar el tap, ordenar-los que deixessin de fer ploure i tornessin al canut no va ser tan difícil com em pensava, i això que no treballa gens bé ni còmoda quan hi ha pressa, i és que en el mateix còm on el senyor Josep els havia trobat s'estava el tap sobre una fulla de roure, flotant, a raig de pluja.

El senyor Josep, però, confós pel que havia sofert aquells tres dies, per por que es repetissin les inundacions per negligència seva, em va donar el canut.

—Té, nena, té, i vigila molt, molt..., vés amb molta cura, molta cura...

² *Què farem, què direm?* és un dels llibres de Pep Coll, escriptor català que ha centrat moltes de les seves històries en el món llegendari del Pirineu, escrit el 1991 i publicat per l'editorial Gran Angular. Els protagonistes són la Bet i els minairons!

I vet aquí que amb el canut a la butxaca que em cremava la cuixa vaig anar cap al despatx per mirar de calmar-me i trobar un punt de normalitat. Amb una tassa de te verd fumejant a les mans, i el canut sobre la taula, em va venir al cap de buscar consell. A qui podia recórrer, però?

Capítol tercer

—Ostres, ostres, ostres... buff, que fort, que fort..., no pot ser..., uix, uix... —em deia en Pep Coll, amb aquell front tan imponent ben arrugat i aquells ulls menuts que ja de per si són com dues lluernes juganeres i ara semblaven dues flamara-des. Mirar-li els ulls era veure-hi dues falles ben enceses.

En Pep estava entre excitat, esverat i emocionat, parlava a batzegades i cops de coll, sense acabar de pronunciar cap frase completa.

La decisió de buscar en Pep no em va ser fàcil, però és clar, a qui podia recórrer? Potser sí que fantasieja un xic (que d'altra banda és la seva feina com a escriptor-divulgador), però qui coneix més bé que ningú els misteris, llegendes i éssers fantàstics del Pirineu?

—Pep, què faig?

Però ell ni m'escoltava ni em mirava. Tenia els ulls i les orelles clavats a les meves mans.

Tot just feia unes hores que havia parat de ploure i el Valira ara sí que baixava maco. Estàvem aixoplugats tots dos al pòrtic de

l'església i aquell pedrot que en el seu temps precristià devia haver estat un altar de culte pagà, una ara, encara anava degotant.

Per uns moments vaig pensar que no havia fet bé d'explicar-li el meu secret, de com m'havien arribat a les mans aquelles criatures. Vaig adonar-me que el que li acabava d'explicar el sobrepassava, fet ben normal d'altra banda; a mi també em venia gros!

Contemplant en Pep em vingué al cap com tot just el dia abans, el dimecres 23 de novembre, m'havia cridat el senyor Josep de casa Pau, amb el seu bastó i el cel que ens queia a sobre. I vaig recordar com de fàcil va ser localitzar i fer pujar en Pep a Andorra: només va ser dir: «Pep, tinc el canut dels menairons a les mans, què faig?», i ell, amb un cop de veu m'etzibà un «No et moguis, pujo».

I jo, en aquells moments, amb el canut a les mans que em pessigava i en Pep Coll que no li treia els ulls de sobre.

—Pep, què faig? —li vaig repetir—. Què faria, la Bet?

Però en Pep continuava absort, amb la punta del nas clavada al canut que les meves mans guardaven, fins que acabà per dir:

—Ostres, ostres, ostres... tens el canut dels minairons. Quina gràcia... Qui els deu haver recollit del vàter de correus? El pobre senyor Eleuterio segur que no...³ —i deixà anar una mitja rialla.

³ Si voleu saber qui són la Bet, l'Eleuterio i els minairons, us recomano que llegiu *Què farem, què direm?* d'en Pep Coll.

S'estava referint al darrer lloc on els menairons havien estat localitzats, i que la Bet ens explica en el seu relat.

I en Pep es quedà altra cop ben mut i quiet com un estaquirot fins que, per sorpresa meva, se li obriren els ulls de cop (tot i que continuaven essent petits, i més sota els vidres de les ulleres), i els llavis se li recargolaren deixant entreveure unes dents blanques i ben ordenades, i feu:

—Escolta, sí, escolta..., i si me'ls deixaves uns dies... només uns dies... és que estic encallat en la novel·la que estic escrivint... i vaja... un cop de mà no faria mal a ningú...

I jo, que sota pressió no treballo bé (em penso que ja ho he dit), em vaig quedar de pedra, el cap em començà a bullir i el cor a posar-se a cent.

Li havia de deixar el canut? Refúñfuls, ja sé que no feia cap mal, però no ho trobava correcte, no era un bon ús.... Què havia de fer?

Tenir els menairons, o et duu a una mort segura, com ja s'ha constatat al llarg de la història, o et fa perdre el cap i fer ximpleries... així és que, prudent i indecisa com sóc, em vaig empescar una excusa per no haver-li de donar el canut, i vaig deixar en Pep davant la tomba de qui fou Antònia Calvet Molné de Riba, just el mateix dia que morí, un 24 de novembre, i vaig córrer carrer amunt, per buscar algun forat entre la paret de pedra seca que hi ha en les feixes de cal Paquetaire.

Capítol quart i últim

Al cap d'unes setmanes en Pep m'envia un mail:

Pep Coll (mail rebut el 13 de desembre de 2016, a les 17.30)

Hola,

Saps que he localitzat la Bet? (bé, de fet el seu nom real és Dolors, però ja saps que quan va escriure el llibre es va haver de canviar el nom). Està tant o més emocionada que jo, i em diu que no li faria res de tornar-los a veure, de poder saludar el Bo, el Vós, el Cap... Els va agafar carinyo.

Salutacions, Pep Coll

Ostres, què els havia de dir, a en Pep i la Bet?

No havien passat ni cinc minuts que li acabava de respondre, que rebo el seu segon mail:

Pep Coll (mail rebut el 13 de desembre de 2016, a les 17.45)

Ostres, ostres, ostres, buff..., ostres, ostres, ostres..., què has fet?

Pep Coll

Queda clar que la meua explicació l'havia deixat desarmat. És cert que jo també em torturava per la decisió que havia pres, tan precipitada, tan conservadora, tan correcta... què hauríeu fet vosaltres?

És cert que li hauria pogut explicar que els havia perdut, que m'havia caigut el canut per algun embornal o que me'ls

havien robat, com a la Bet, però no vaig saber dir-li res més que la veritat, i en definitiva, que el canut ja no el tenia a les mans.

I aquí s'acaba la fantàstica història, fantàstica i alhora decebedora història (ja veieu que encara avui, 15 de desembre, em turmento pensant que vaig actuar sota els efectes de la por, que és mala consellera), i per tant, veig els propers dies amb un cert desànim.

M'enteneu, oi? Som a tocar de Nadal, dia 15 de desembre, i quin Nadal tan ensopit que m'espera!

FI

Epíleg primer

21 de desembre. Vaig a buscar la meua filla a l'escola, que avui dimecres plega més d'hora. A la barana de l'hort del Pepito Cerqueda, que encara ara veus que ha estat ben cuidat i fàcilment t'imagines que, quan la calor i l'aigua abundaven, a ple estiu, estava carregat de tulipes, calèndules, margarides, crisantems, totes ben arrencades i ordenades, entre les fileres d'enciams, porros i tomaqueres, m'hi trobo el senyor Josep de casa Pau que hi bada.

—Bon dia, nena, com va?

—Bon dia, senyor Josep, i vós, com aneu? Què, prenent el sol del migdia?

—Sí, aquí s'hi està bé, no hi toca l'aire... Allà a Sant Romà tampoc hi tocava l'aire...

—Sant Romà? Que sou fill de Sant Romà?⁴ Ja us faria gràcia de passar el Nadal al vostre poble!

—I ca, està tot esbalçat, no hi ha cap casa drete. No hi ha carretera... tots vam anar marxant... hi tenívom cabres, auvelles, i fins una vaca i tot... i què hi farem, la vida és així...

—Va, segur que encara teniu coses per demanar. Què voldríeu per aquest Nadal?

—A fe de Déu que ja no demano res, però —i les arrugues se li accentuen un xic més amb la rialla que em fa— tornar a tenir deu anys i córrer amb les cames de vailet i arribar a casa, i saber que per Nadal minjaríom taronges i tindríom conill rostit amb cansalada... i que veuria els meus cosins grans, que he he, em donaven tabaco d'Andorra, d'amagat...

Veure el senyor Josep, amb el seu bastó i la seva boina, el seu tarannà tranquil, segurament per l'edat que alenteix tots els músculs, i l'alegria que no sé com em dona (potser són els seus ulls que es veuen tan vius?), em fa rumiar... rumiar... rumiar molt, i se m'obre una possibilitat de capgirar el meu ensopiment i passar un molt bon Nadal, o com a mínim de provar-ho.

⁴ Sant Romà de Tavèrnoles. Poble del Pallars Sobirà, situat al marge dret de la Noguera Pallaresa, entre els pobles de Rialb i Llavorsí. Està despoblat des del 1999 i actualment està en ruïnes. Aquest poble depenia del monestir de Sant Pere de Vellànega (o Vellàniga, tal com ho dirien els pallaresos), que ara també està en ruïnes i que estava al peu del poble, i aquest monestir depenia del de Sant Serni de Tavèrnoles, a l'entrada d'Andorra, i d'aquí li ve el nom al poble.

Epíleg segon i últim

Diari *El Segre* del 24 de desembre de 2016

Secció de successos:

Sant Romà. Hem de parlar d'un miracle?

Article escrit per A. Puigceró/M. Ramoneda

Aquesta nit hi ha hagut un terratrèmol de magnitud 7,2 amb l'epicentre localitzat al poble de Sant Romà de Tavèrnoles, al Pallars Sobirà, segons ha explicat el geòleg Xavier Goula de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. La tremolor s'ha sentit fins i tot a Lleida capital, a Vielha i a Andorra la Vella. Tot i la molt alta magnitud, no hi ha hagut cap desperfecte ni tragèdia a lamentar, tot un miracle. Però la part més estranya i del tot inexplicable és que al poble de Sant Romà, que està deshabitat (des del 1999, que en va morir l'última veïna que hi vivia, la Sra. Teresa de casa Batlle, segons ens ha informat el secretari de l'Ajuntament de Llavorsí) i amb totes les cases en ruïnes, aquestes han aparegut dempeus, totes les cases perfectament acabades i dretes. Fins i tot s'ha aixecat aquesta mateixa nit una carretera, amb el ferm ben definit i asfaltat (l'asfalt encara és calent!!), xarxa de llum amb plaques solars, d'aigua, i de sanejament. Increïble! Inexplicable!

Ara al poble no s'hi cap, no només de paracientífics i geòlegs, enginyers i arquitectes, també està ple de curiosos i persones anònimes, la majoria gent gran, que diuen ser veïns del poble i que no paren d'abraçar-se. L'ambient és del tot festiu.

Però, com ha estat possible?

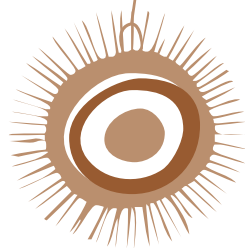
Hem buscat un expert en llegendes, fantasies i éssers màgics del Pirineu, l'escriptor Pep Coll, que és una personalitat en el coneixement d'aquests temes. El senyor Coll ens ha comentat que fets com aquest no són excepcionals aquí dalt, i que al llarg de la història hi ha constància d'altres fets igualment sobrenaturals, com el que es conta que li passà a l'hereu de cal Tor d'Alós. El senyor Coll conclou que viure al Pirineu té això, quan s'ho proposen apareixen pans de sota les pedres!

I per acabar hem parlat amb un padrí, que diu ser fill del poble, de casa Blasi, el senyor Josep F., que ens diu que encara ara no sap com s'ha llevat a Sant Romà, a la casa on va néixer, tot i que ara està refeta del tot, perquè ahir se'n va anar a dormir a casa seva, a Santa Coloma (Principat d'Andorra), i que no ha notat res, que no s'ha despertat, però conclou que tampoc li estranya el fet, que aquí dalt al Pirineu, d'altres coses més grosses s'han vist.

Quan li hem preguntat si sap qui ho pot haver fet i per què, el senyor Josep s'ha posat a riure i ens ha deixat sense resposta.

Bon Nadal a tothom, i que el tió us porti un sac d'il·lusió per no deixar mai de somiar!!

**CONTES PREMIATS
AL 30è CONCURS DE
CONTES DE NADAL**

Categoria
aleví

un Nadal mogudet

No us podeu ni imaginar el que va passar la nit de Nadal del 2017.

Com tots sabeu, el Pare Noel reparteix els seus regals per l'ordre alfabètic dels països. Comença per l'Afganistan i acaba per Zimbàbue. L'any 2017 els va repartir primer per Afganistan, després per Albània i per Alemanya. Quan va arribar al quart país, en Noel va mirar la seva llista; tocava Andorra, i li va dir al Rudolf: «Vinga Rudolf, espavila, que ens toca aquell país tan fred enmig de les muntanyes.»

Així és que en Rudolf i la resta de rens van tirar cap a Andorra. Quan van ser més o menys a l'altura de Puigcerdà, en Rudolf li va comentar a en Noel que estava un pèl marejat. El Pare Noel li va contestar que només estava nerviós perquè s'havien estat preparant tot l'any per la nit de Nadal. En Rudolf es va continuar queixant i va demanar un Dalsy, però en Noel no li va fer ni cas.

Van arribar a Andorra la Vella i van repartir tots els regals a la capital. En Rudolf es continuava queixant de mareig i ara, a més a més, de mal de panxa.

El trineu va arribar a Escaldes-Engordany. En Rudolf va vomitar, el vòmit li va anar a parar als ulls i no hi veia res, només el seu nas vermell i els llums de la casa de la cònsol. Van perdre totalment el control del trineu. De sobte, en Rudolf es va donar un cop al cap. I el que us deia, no us ho podeu ni imaginar: van xocar amb la punta de la torre de Caldea! Tots els regals van quedar flotant per les aigües termals. Els rens i en Noel van quedar ben ferits.

Van arribar els equips de rescat. L'aigua ja no era termal, ara era tota vermella. Els bombers van dur el Pare Noel a l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell, els banders els rens a Naturlàndia, i la grua va dur el trineu al mecànic, per curar-los a tots.

Però hi havia un problema, i és que s'havien de repartir tots els regals fins a Zimbàbue i tenia tot l'equip una mica malalt.

Un dels rens, en Juganer, tenia un grup de Whatsapp. Dins el grup hi havia tots els menairons, tots els tamarros, en Tió i els Reis Mags. Des de la infermeria de Naturlàndia (i com que tenia 3G) va enviar el Whatsapp següent:

«Ajuda!!!!!! Aquesta nit hem tingut un accident, estem ferits i no podem repartir els regals de Nadal. Necessitem un cop de mà. En Pare Noel també està ferit. Ens queden 190 països per repartir. Això és un caos. Necessitem que ens repartiu tots els regals. Estan surant a les aigües termals de Caldea. Els haureu d'eixugar i repartir-los.»

Els primers a contestar van ser tots els menairons:

«Què farem, què direm? Què farem, què direm? Què farem, què direm? Què farem, què direm? Què farem, què direm? Què farem, què direm?»

Després van contestar els tamarros:

«D'acord, d'acord, vosaltres us ocupareu d'eixugar els regals. Nosaltres, els Reis i en Tió us esperarem davant de la Casa de la Vall, perquè hi ha lloc i allí ja quedarem, a veure què fem.»

Júlia López Mases, 10 anys
1r premi categoria aleví

En Tió va respondre:

«D'acord, em sembla bé. Caga tió, tió de Nadal...»

Així és que tots es van posar a la feina, i van fer cap davant la Casa de la Vall. Aleshores el menairó en cap va dir que no havien pogut eixugar un regal. El van obrir tots plegats, a dintre hi havia una bossa i ohhh! Era una cosa tan bonica... hi havia un paper amb unes estrelles. El van girar. Al paper hi posava: «I jo?»

El Pare Noel volia que l'anessin a buscar, però van decidir repartir els regals primer. Els menairons van repartir els regals cap al nord, els tamarros cap al sud, els Reis Mags a l'est i el Tió cap a l'oest. I així els van poder entregar tots en una sola nit. Fins que va arribar l'últim tamarro de Zimbàbue.

Al cap d'una setmana, quan el trineu ja estava reparat i els rens recuperats del tot, van anar a buscar el Pare Noel a l'hospital. Van entrar a la sala d'espera i la recepcionista els va dir, amb veu tremolosa:

—Hola, bona tarda, a qui venen a visitar?

I els rens van contestar:

—Al senyor Noel.

La recepcionista els va dir que ja podien passar cap a l'habitació del senyor Noel. En entrar van veure un relleu enorme al llençol. Es pensaven que era el Pare Noel. Van aixecar el llençol, i el Pare Noel no hi era!

Aleshores ja van veure que l'havien d'anar a buscar a un altre lloc. On devia ser? En Rudolf creia que ja ho sabia i van entrar en un gran edifici nou, que feia temps que volien construir, i van sentir:

—Bingo! Hou, hou, hou!

Una carta a la butxaca

En Martí estava molt concentrat escrivint la carta al Pare Noel:

—Caram! Em pensava que seria més fàcil —va esbufegar.

En acabar la carta la va donar ràpidament al seu pare perquè la deixés a l'oficina de correus, camí de la feina:

—Sobretot, pare, no t'oblidis d'enviar la carta. És molt important —va advertir-li el Martí.

El pare se la va posar a la butxaca de la jaqueta.

El Martí cada dia preguntava al seu pare si havia deixat la carta i el pare deia que sí. Però en realitat no ho havia fet.

Solament faltaven dos dies per Nadal i el pare encara no havia deixat la carta. Se n'havia oblidat completament.

La vigília de Nadal, el pare arribà a casa i, en agafar les claus de la butxaca, s'adonà que encara portava la carta del Martí:

—Oh, no! Me n'havia oblidat completament. Si el Pare Noel no rep la carta, el Martí no tindrà regals! —va exclamar el pare, anguixat.

Va entrar a casa i li va dir a la seva dona que havia de fer un encàrrec important i, sense donar més explicacions, va sortir corrent.

Passejant, intentava trobar una solució, però cada minut que passava, es desesperava més. Cansat, va seure en un banc prop del parc. Estava trist, perquè sabia que el Martí s'enfalaria molt amb ell i no el perdonaria mai. Al cap d'un minut va

sentir una velleta bruta amb el vestit trencat i el cabell recollit en un monyo mal fet, que s'aguantava amb un pal de fusta.

Aquella velleta va seure al costat del pare.

—Quin fred que fa —va dir la velleta, tremolant.

—Vol que li deixi la meua jaqueta? —va contestar el pare, traient-se-la.

El pare li va posar ràpidament la jaqueta al damunt, i va pensar que, suposadament, aquella velleta estaria morta de gana, perquè estava molt prima i era tot pell i ossos.

—Sap què? Em ve de gust una bona tassa de xocolata calenta... li faria res acompanyar-me? M'agradaria convidar-la.

La velleta no s'ho va pensar dues vegades i, agafant-se del braç del pare, van entrar a la cafeteria.

En un tres i no res, la velleta es va cruspir una bona tassa de xocolata acompanyada d'una dotzena de xurros i d'una ensaïmada farcida de crema.

—Gràcies per la invitació, però ara haig de marxar, perquè haig de trobar un refugi on dormir.

El pare no s'ho va pensar dues vegades i li va demanar si volia quedar-se a dormir a casa.

—Està bé, però solament aquesta nit —va dir, tota emocionada.

Quan va arribar a casa, el pare li va explicar tot a la mare. La mare i el Martí se'n van anar a dormir. La vella i el pare es van

Berta Clotet Ferrer, 10 anys
Finalista categoria aleví

quedar sols al sofà a la vora de la llar de foc. El pare, tot trist, li va explicar tot el que havia passat amb la carta. A la velleta, l'única idea que se li va acudir va ser dir-li al pare que enviés un correu electrònic al Pare Noel.

—Un correu electrònic? El Pare Noel rep correus electrònics? I quina adreça té? —va dir tot incrèdul.

—santaclaus@bonnadal.com. Si se'l sap tothom! Escaneja la carta del teu fill i li envies. El Pare Noel té un equip de follets molt espavilats que li fan de secretaris. Són molt eficients.

El pare estava al·lucinant.

Tot i que no s'ho acabava de creure, el pare va escriure el correu.

L'endemà, el Martí va baixar corrent les escales i va començar a cridar:

—Pare, mare! Baixeu! El Pare Noel m'ha portat tot el que he demanat! Quina il·lusió! No hi falta res!

I, abraçant el seu pare, li va dir a cau d'orella:

—Moltes gràcies, pare. Sabia que podia confiar en tu —i li va fer una abraçada que gairebé l'ofega.

Però la velleta ja no hi era. De fet, semblava que no havia dormit a l'habitació de convidats, perquè el llit estava igual que la nit anterior. Tot plegat, era ben estrany.

Al peu de l'arbre hi havia una carta per al pare del Martí. La va obrir delicadament i la va llegir en veu baixa:

Gràcies per acollir-me a casa vostra. Recorda que no s'ha de perdre mai ni la il·lusió ni l'esperança i que les bones accions sempre tindran, tard o d'hora, la seva recompensa. El millor regal que pot tenir el Martí és una família que l'estima.

Bon Nadal,

Sra. Noel

El pare va somriure i, sense dir res, es va posar la carta a la butxaca. Però aquest cop no l'oblidaria mai.

Categoria

infantil

deu nadals sense tu

24 de desembre! No pot ser, ja hi som, un altre any. Mira que els dies passen lentament, però aquest dia arriba ben de pressa. I aquest calendari, no sé ni per què el tinc, em recorda cada matí que segueixo sol i vell. Els dies passen, tots iguals, cap novetat. Nadal és el pitjor de tots, l'odio. A més, casualitats de la vida fan que també sigui el meu aniversari, encara pitjor. Aquest any en faig 80. Pensareu que sóc un vell rabiüt que no sap aixecar una tassa, no us equivoqueu gaire, sincerament. Intentaré fer com si res. És un dia com els altres.

Ding-dong!

No pot ser, ja comencem, no es pot estar tranquil ni a casa. Qui deu ser? Segurament la veïna que em porta xocolata caducada, sap perfectament que no m'agrada la xocolata i me'n porta cada any. O potser són uns nens que es diverteixen picant les portes sense cap motiu. Val més que no obri la porta.

Ding-dong!

Què volen? Mira que poden arribar a ser tocanassos. Obro la porta.

És el carter:

—Bon dia senyor Filens, i bon Nadal!

—Sí, sí, bon Nadal, què vol?

—Sempre tan amable, senyor Filens, li porto un paquet.

—Un paquet? Un paquet de què?

—Signi aquí i ja l'obrirà a casa. Sí, aquí mateix; adéu senyor Filens, que passi un bon dia!

Quin fred que fa a fora, els meus ossos fràgils ja no ho suporten. Passo davant el mirall de l'entrada, m'hi aturo. Encara que ho amagui, els 80 anys fan mal. Em recorden la vida que he tingut. Sovint penso qui seria ara si hagués pres les decisions correctes. Em miro als ulls, una llàgrima cau, havia oblidat aquest gust salat que té una gota. Un home no plora, però no sabia dir si he sigut un home. Els meus ulls verds són vidriosos, la mort s'hi reflecteix. El paquet que tinc entre les mans sembla viu, no paro de tremolar. Odio sentir-me així d'impotent, he de ser fort. Però la força ha abandonat el meu cos des de fa uns quants anys.

Busco un ganivet a la cuina, trec la cinta adhesiva i obro el paquet.

Començo a treure les coses de la capsa, hi ha una carta i un regal embolicat amb paper i fils daurats. Em sembla estrany rebre un regal, potser no és per mi, agafo la carta. La giro. «Per a l'amor de la meua vida, George Filens». Em quedo paratitzat en veure aquelles lletres, aquella escriptura, tan fineta, tan maca. No pot ser. Els meus dits són incapaços d'obrir la carta, el meu cervell no es coordina amb els meus músculs. Abans de llegir-la he d'explicar una cosa. La meua dona es diu Àngela, va marxar fa deu anys, ella volia viure abans de morir. Va marxar a descobrir món, amb 70 anys, quina bogeria!

No la vaig seguir, em vaig quedar al meu pobre poble pensant que al cap d'uns dies tornaria, però no va tornar. Fa deu anys

Anahí Leguizamón Cadaux, 12 anys

1r premi categoria infantil

que demano el mateix desig per Nadal, sembla que no m'he portat prou bé en la meua vida perquè el Pare Noel mai em porta el que demano. Mai me la porta. Donaria el que fos per tornar a sentir la seva veu cantant nades, per veure els seus ulls brillar amb els llums de Nadal.

Fa deu anys que l'espero, sé que tornarà, però cada any les esperances disminueixen, el meu cos m'abandona i les possibilitats de veure-la també.

La carta diu així:

Per al meu estimat George,

George, amor meu, ja fa deu anys que vaig marxar. Una eternitat relativa que hem viscut sense besar-nos els matins. La memòria em falla, però el teu somriure no l'oblido. Si no m'equivoco, avui fas 80 anys, avui és Nadal. Fa deu nadals que no et regalo res, deu aniversaris que no et felicito. Ho sento, George, cada dia passat sense tu he pensat en nosaltres, cada Nadal he desitjat poder veure't. Vaig marxar, em pensava que trobaria respostes que mai havia trobat, però l'únic que he trobat és el veritable significat del verb enyorar. T'enyoro tant, George. No tinc ganes de lamentar-me.

Avui et vull explicar una història. Com et podràs imaginar, en deu anys he viscut un munt de coses; avui t'explicaré el dia que més m'ha agradat de tots. No et diré el lloc on passa la història perquè ja te n'adonaràs.

24 de desembre, els dies passen molt de pressa, però cada any Nadal es fa esperar. Ja hi som, per fi. Arribo a la ciutat en cotxe, baixo, quin fred que fa! Els flocs cauen sobre el

meu cabell fi. Observo al meu voltant, els carrers estan gelats, els cotxes van tan de pressa com jo. Respiro aquest aire muntanyenc, havia oblidat aquesta sensació de llibertat, miro les muntanyes dominant la vall, torno a apreciar aquest paisatge. Crec que aquesta ciutat és la que més m'agrada de totes les que he pogut veure. Passo davant el parc, el riu és gelat. Recordo els passeigs nocturns que fèiem agafats de la mà. Passo davant la plaça, un grup de cantaires canta les mateixes cançons de cada any. Recordo que ens quedàvem hores en aquell banc parlant i escoltant les veus angelicals.

Recordo moltes coses, però ja no vull recordar, vull viure-ho. Entro a la nostra cafeteria preferida, demano una xocolata calenta, recordes que sempre se'ns quedaven dibuixats els bigotis i rèiem com nens petits? Aquella rutina m'omplia i em feia feliç, però havia de marxar, George, ho sento. Des de la cafeteria miro els nens que fan ninots de neu, quina sort que tenen, els queda encara tota una vida. M'agradaria cridar-los que aprofitin mentre poden, que mai abandonin els somnis i que sempre creguin en la màgia de Nadal. Perquè jo, amb els anys que tinc, encara hi crec, en la màgia, en l'amor. T'estimo, George, tu ets el meu regal de Nadal, tu ets l'estrella que em guia. Avui és un dia molt especial, George, avui fas 80 anys, avui és Nadal, avui he tornat.

Angela Filens.

Ding-dong!

l'ayet pacient

Fa molt i molt temps, en algun bosc del Pirineu hi havia una vegada un ayet que no podia créixer i era molt més petit que els altres; aquest ayet es deia Jan. Els altres ayets l'apartaven i el deixaven sol. Quan va arribar l'hivern, tots els ayets estaven junts i per tant es feien calor entre tots, però en Jan tenia molt i molt de fred perquè estava marginat pels altres ayets. Un vespre, mentre estava descansant, un llenyataire se li va acostar i va dir: Aquest arbre és perfecte per a la nostra família. El va agafar i el va portar a casa seva. El va posar al menjador i el va adornar. En Jan li va agrair perquè tenia fred i amb la calefacció estava molt més calent que al bosc. Quan va arribar el matí de Nadal va veure que a sota seu hi havia molts regals. En Jan no va comprendre com hi havien arribat, tots aquells regals. Es va adonar que n'hi havia de grans, de petits, quadrats, rodons... Estaven embolicats amb uns papers de diferents colors brillants. De cop van aparèixer el llenyataire amb la seva dona i els seus dos fills, un nen i una nena que es deien Aleix i Júlia. Tots es van sorprendre de la quantitat de regals que hi havia sota el Jan. Els dos nens van córrer a buscar els regals que duïen els seus noms, el pare i la mare també tenien els seus i també els van obrir amb molta il·lusió.

Cap al migdia va venir molta gent a casa, segur que era un d'aquells dinars familiars. Van entrar molts nens i es van posar a jugar amb les joguines que els havien regalat. En Jan encara volia descobrir qui havia posat els regals; si l'any següent la mateixa família el tornava a agafar, es passaria tota la nit despert. Quan van marxar tots cap a casa seva, la dona del

llenyataire el va desmuntar i el llenyataire el va ficar al seu jardí per a l'any següent. Aquella nit va continuar rumiant sobre qui havia ficat els regals i de tant pensar es va quedar adormit.

En Jan va esperar impacientment que tornés a ser Nadal per poder descobrir qui ficava els regals.

Al cap d'un any, el llenyataire va tornar a agafar-lo. En Jan estava content perquè ja podia descobrir el seu misteri. Quan va arribar la nit de Nadal es va esperar que algú portés els regals, i de tant esperar es va cansar i es va quedar adormit abans de la mitjanit. Va tornar a passar el mateix que l'any anterior, no va poder esbrinar el misteri de com arribaven aquells regals a sota seu. Passat el dinar familiar, el llenyataire el va tornar al jardí i en Jan es va haver d'esperar un any més per descobrir el misteri. L'any següent, per tercera vegada, el llenyataire va tornar a agafar-lo i adornar-lo com cada any per Nadal. En Jan aquell any es va proposar a si mateix que faria el que fos i l'impossible per no quedar-se adormit i així poder descobrir el seu misteri.

Aquella nit es va passar fins a la mitjanit pensant i imaginant com podien aparèixer aquells regals. El temps li va passar molt de pressa, just a la mitjanit va sentir un soroll i es va espantar, primer va pensar que era un lladre i al mateix temps li van passar moltes idees i imaginacions pel cap.

De cop va aparèixer un home gran i gros que portava botes negres, pantaló vermell, jaqueta vermella i blanca que la

Roger Giribet Sànchez, 12 anys
Finalista categoria infantil

sostenia un cinturó negre amb una sivella gran de color daurat, duïa barba i cabells molt blancs, ulleres daurades, i un sac marró ple de regals a l'esquena; es va apropar al Jan i a sota seu va deixar els regals de tota la família; a l'últim, aquell home gros i gran es va dirigir al Jan i li va dir que aquest any també portava un regal per a ell.

Quan va marxar aquell home, en Jan no s'ho creia que ell tingués també un regal, el va obrir com va poder i de cop va sortir una bombolla brillant que es va posar a sobre seu i va esclatar, deixant anar molta pols daurada. En Jan no entenia per què havia passat això, i al final també va descobrir i esbrinar al mateix temps el misteri dels regals i que aquell home era el que tots li diuen Pare Noel.

Com cada any, la família del llenyataire va celebrar el dinar de Nadal amb la família. L'endemà, el llenyataire va portar el Jan al jardí, com ho feia cada any. Va passar que cada dia que passava en Jan creixia una mica més. En Jan va pensar que era aquella pols que li va caure a sobre la nit de Nadal. L'any següent el llenyataire va anar a buscar-lo al jardí i va veure que havia crescut molt en un any i que era massa gran per casa seva. Com que el llenyataire no tenia més remei, el va tornar al bosc, al lloc on l'havia trobat feia tres anys, i el va tornar a plantar. Com que en Jan havia crescut, els altres avets que l'havien marginat sempre ara l'acceptaven com si fos un més.

Abans de marxar del bosc, el llenyataire se'n va acomiadar i li va donar les gràcies pels tres anys d'estar amb la seva família, i va agafar un altre avet més petit.

En Jan va viure feliç i el llenyataire i la seva família també.

FI

Categoria

juvenil

És Nadal al Carib i, com cada any, el pirata Garrapata truca a casa de la seva mare, la corsària Malària.

Ding-dong!

La gran porta s'obre i el pom cruix sota la poderosa mà de la dona malvada.

—Mama, mama! —diu en Garrapata, plorant—. Sóc tan lleig, tan lleig, que els altres pirates m'han deixat sol i no m'han regalat res! Ni tan sols en Barba-rosa, que no li he enfonsat el vaixell des de fa més de tres dies!

—Ets un cas, Garrapata! —respon la mare, molt enfadada—. Si fossis un bon pirata, segur que estaries envoltat de gent igual de malvada que jo! Ets una vergonya per a la família!

—I què vols que faci, jo! Aquest any he fet totes les coses malvades que faria un bon pirata! He enfonsat tres galeres angleses, he tallat els pèls de la barba de Jack el Barba-llarga mentre dormia, que per cert, una mica més i em talla una orella; i fins i tot he robat la perla de la medusa Confusa, que electrifica tothom que li mira els tentacles! Em sembla que els grans que m'han sortit a la punta del nas no m'afavoreixen gens i per això tothom s'espanta.

—Fill, jo sé què et fa falta. Aquest Nadal et regalaré un lloro, perquè et repeteixi cada dia el que a tu més et convingui. Així estaràs ben convençut de qui ets i com ets!

La Malària desapareix entre prestatges i torna amb un vell lloro lleig, ossut i despatmat.

—Aquest és el lloro Blatdemoro, si li dius tres cops a l'orella una frase, te la repetirà cada matí.

—Mama, em sembla que la teva estratègia és que hi hagi alguna cosa més lletja que jo al vaixell per animar-me. Crec que aquest lloro no durarà gaires dies... has vist la pinta que fa?

—A callar! —respon d'un crit la mare, ofesa—. A sobre que et faig un regal! Ves al teu vaixell fastigós, no et vull veure més!

En Garrapata, tot trist, tanca la vella porta i surt camí del moll amb en Blatdemoro a l'espatlla.

—A callar! —va repetint el lloro—. No et vull veure més!

A proa, el grumet Pepet frega el terra.

—Capità, vol dir que li ha servit d'alguna cosa, aquesta visita? El veig més ensopit que quan ha marxat! I què carai hi porta, a l'espatlla? Un esparadrap amb potes?

—A callar! No et vull veure més!

—Capità, no es posi així, que és broma! —respon una mica preocupat en Pepet. En Garrapata quan s'enfada pot ser molt perillós.

—Tranquil, home! Ha sigut el lloro el que ha parlat! Jo també penso que és un esparadrap, Pepet, però és el remei que la meva mare m'ha ofert, i ja saps com són les mares, no se'ls pot dir que no!

A la nit, tota la tripulació es reuneix a bord del Gavina Moribunda, el vaixell d'en Garrapata, que ha de parlar amb tothom.

Òscar Pichel Sanchez

Finalista categoria juvenil

—Colla de rucs! Mal Nadal a tots i que la mort aviat se us emporti!

—Visca! —crida la tripulació, que demostrin, o bé que són rucs o bé que no volen saltar per la borda.

Durant la nit, en Garrapata comença a ensinistrar en Blatdemoro.

—Que guapo que ets! —li repeteix a la orella— Tothom et té enveja!

—A callar! —respon el lloro— No et vull veure més!

El capità, cansat, decideix deixar-ho per un altre dia i se'n va a dormir.

Després de setmanes d'ensinistrament, en Blatdemoro ja té tot un munt d'elogis preparats per a en Garrapata. Els hi repeteix cada dia, i el capità, feliç, ha enfonsat més vaixells que mai, i acumula una riquesa que ni tan sols els més rics podrien igualar. A més, ha fet molts amics pirates. Fins i tot en Barba-rosa li ha dirigit la paraula. Un dia li va dir pallús a la taverna! En Garrapata mai no ho oblidarà.

Tot i així, corren veus que el capità fa trampes. Com pot ser que passi de ser un marginat i de viure apartat de tothom, a ser un pirata de renom? No quadra.

Tots els pirates preparen un complot i decideixen enviar un espia al vaixell.

L'espia es diu Roger el Tanager.

En Garrapata l'accepta de seguida, ja que sempre obre les mans a qui vulgui ajudar, i el col·loca al pal perquè vigili l'horitzó.

Mesos després, l'espia envia una carta als pirates del complot.

«La clau és un lloro. Repeteix al capità elogis cada matí. Busqueu lloros.»

La notícia s'escampa de pressa. En dos mesos, tots els pirates dels set mars tenen lloros parlants a les seves tauletes de nit.

El mar ja no és un lloc tranquil, i ara es valora el pirata per la qualitat dels elogis que diu el seu lloro; ja no hi ha batalles, la guerra s'ha acabat.

En Garrapata, a la seva cabina, no vol parlar amb ningú. Com han descobert el seu secret? No és cap trampa, només es volia animar una mica! Per què tothom necessita una veu que li digui mentides sobre com ha de ser?

S'ha de posar punt final a aquesta bogeria, hi ha més lloros que pirates al mar!

Ràpidament, el capità ordena posar rumb a l'illa Cavallera, on viu la seva mare, per demanar-li consell.

—Hi arribarem per Nadal si el vent bufa a favor! —respon el timoner Berenguer.

És Nadal al Carib i, com cada any, el pirata Garrapata truca a casa de la seva mare, la corsària Malària.

Ding-dong!

La gran porta s'obre i el pom cruix sota la poderosa mà de la dona malvada.

—Mama! —crida el capità.

—Fill! Quins modals t'he ensenyat, jo? Què es fa quan se saluda? —esbronca la vella.

—Bon Nadal, bruixa fastigosa! —respon en Garrapata, cansat de repetir la frase des de fa trenta-cinc anys.

—Així m'agrada! M'han dit algunes veus que no has fet servir gaire bé el meu regal!

—Ets un capità de primera! —anuncia en Blatdemoro, tot esgarrapant l'espatlla del capità.

—Això li has ensenyat? Mira que n'ets de ruc! —la mare treu foc pels queixals.

—Sí, mama. I tot això m'ha fet pensar que no em cal aquesta cotorra maleïda per dir-me com sóc, o com he de ser. Ja ho sé prou! Crec que a ningú li cal una veu mentidera que li repeteixi elogis tot el dia... tots ens hem d'acceptar tal com som, no?

—Mira, fill, a mi m'importa ben poc el que et passi, però aquest cop tens raó —respon ella, pensativa—. Si vols, podem fer Blatdemoro rostit per celebrar el Nadal!

—Vaig a buscar la tripulació, que així ens omplirem la panxa!

I tots feliços, reunits al voltant del foc, van menjar de tot i es van fer regals, per celebrar que, un any més, seguien sent ells mateixos i ningú podria dir-hi el contrari.

En un costat, en Blatdemoro seguia campant content, després que el cuiner es penedís de voler-lo rostir i el deixés escapar mentre repetia:

—A callar! No us vull veure més!

Categoria

adult

christmas reloaded

22 de desembre. Mig matí. Un edifici de serveis públics locals.

Hi eren tots. Tots els que quedaven, evidentment. O, més ben dit, tots els protagonistes d'entre tots els que quedaven. Sí. Això. Tots els bons, ja m'enteneu... Tots palplantats els uns davant dels altres, sense entendre gaire què coi feia la resta allà, sense entendre què feien dins d'un conte de Nadal. Van passar uns minuts d'estupefacció i de desconfiança –la desconfiança que experimentem tots davant d'allò desconegut, però justificada en el seu món de tensió constant–, observant-se, estudiant-se, malfiant-se de tot i de tots. Després, en Dídac se'n va anar cap a en Carl, li va picar el braç i li va deixar anar un Ei i un D'on heu sortit, vosaltres?, que van trencar el gel i l'encanteri. La resta el van seguir i un cop presentats van començar a intuir de què anava la cosa.

Van entendre que tots venien d'històries semblants però d'autors diferents. Hi havia l'Alba i en Dídac, que havien sobreviscut a un atac extraterrestre; en Robert Neville, que vivia aïllat dels bacteris que havien buidat d'humanitat el món; en Rick, en Daryl, la Michonne i tota la colla que escapava dels zombis, i hi havia també tres dels cecs que van sobreviure a la ceguesa universal, i el pare i el fill que no només desconeixien el seu propi nom sinó que ni tan sols sabien què havia provocat que es quedessin pràcticament sols al món. Es van posar al dia ràpid. Explicant-se el seu dia a dia i les manies dels seus autors: doncs això en Pedrolo ho acostuma a resoldre així, en Kirkman acostuma a anar més d'aquest pal, en Saramago allò, en McCarthy allò altre...

Els unia la tensió compartida. N'havien passat de tots colors, ho hem pogut anar veient: els hem vist plorar, tremolar, lluitar, fugir, menjar, dormir, discutir, matar, estimar... Però no els hem vist mai celebrar. Que no hi ha res a celebrar sembla evident, i encabir una escena amb un sopar de Nadal hauria donat a qualsevol de les obres un toc més irreal que el generat per zombis o bacteris desfermats... Li haurien donat el Pulitzer a *The road* si hagués tingut una escena nadalenca? Ho dubto. Però, alhora, la pregunta és pertinent –d'aquí ve la convocatòria de tots ells en un mateix relat–: què coi fan per Nadal els supervivents d'una apocalipsi?

Al pare, però, la pregunta el va ofendre. Ei, aprenent d'escriptor! Aquí no estem per hòsties! No ens fotis perdre el temps! I sí, la pregunta em continua semblant pertinent, però com rebatre'l des de la comoditat de la meua butaca? La resta tampoc tenien força moral per contradir el pare, però a alguns d'ells, la sola possibilitat d'una treva els va desarmar. Per què no?, es va atrevir a llançar un. Durant una estona, la conversa es va enquistar entre els perquè no, els migs somriures de mofa i els silencis. A poc a poc, però, entre pensaments dits en veu alta i converses en petit comitè sentides per gairebé tots, es van anar obrint esclatxes per al debat. Alguns discutien qüestions literàries: Tu creus que els escenaris postapocalíptics són compatibles amb els contes de Nadal?; Au va, com fas lligar un Cormac McCarthy amb un *happy ending* o amb un gènere tan naïf com aquest?; Jo no ho veig, com a molt en un *flashback*...

Yvan Lara Sánchez

1r premi categoria adults

D'altres recordaven nadals anteriors, de quan el món era vida. I tot i que emfasitzaven que el Nadal, en el seu món, no tenia cap mena de sentit, que ridiculitzaven la possibilitat mateixa de plantejar-se una mínima ambientació festiva, tots i cadascun d'ells haurien donat el que fos per recuperar algunes sensacions nadalenques, per discutir amb la cunyada sobre el tema més nimi, per burxar el germà amb la quantitat de menjar que havia sobrat... I tots tenien alguna anècdota patètica per compartir. Però aguantaven poc les recreacions, menjats pel dolor que no sabien acabar de dissimular. Llavors, un dels cecs va deixar anar la pregunta que ho va capgirar tot. Què ens aporta? (explica-li tu a algú d'aquesta colla que l'utilitarisme és un corrent filosòfic en decadència...)

Allò va encendre el debat. Interjeccions a l'inici. Intervencions simples després. I arguments i contraarguments cada cop més elaborats. Un altre punt clau va arribar amb el primer Espera un moment! El va pronunciar la Michonne poc abans de sortir del vestíbul i enfilar cap a la biblioteca. La resta, en entendre què feia, la van seguir. El moment reclamat es va allargar fins que es va fer fosc. Allò agafava aires de disputa medieval. L'endemà es va mantenir la mateixa tònica: molta recerca i poc intercanvi. Amb equips que s'anaven constituint per vies informals, arran d'escoltar com un parlava sol o llegia en veu alta els diferents apartats d'un índex, a partir de les posicions que li havien sentit defensar a aquell altre al debat de la vetlla. A mitja tarda, tots els personatges havien convergit en dos equips, amb escissions puntuals, és cert, i sense massa dispersió dels grups d'origen en posicions contraposades. Però hi

havia moviment. Hi havia vida. El grup més nombrós era el del sí crític, però la cosa estava prou equilibrada. Semblaven un grup d'alumnes d'una escola d'aquestes innovadores resolent un repte o un concurs internacional: van explorar la pregunta a fons, van plantejar escenaris diferents, van esbrinar al màxim i atacar els seus propis arguments, van penjar pòsters a les parets... L'endemà, cap al migdia, tot es va precipitar.

L'Alba assajava en veu alta la seva intervenció. Teatralitzava. En Daryl la va sentir des de l'altre extrem de la biblioteca i, en aquell estat d'efervescència, no es va poder estar de discutir-li l'argument. Això és paternalista! —li va etzibar, o alguna cosa per l'estil. L'Alba li va respondre que si es prenia el temps d'escoltar-la fins al final, se n'adonaria que de paternalista el seu argument no en tenia res. I allà va arrencar el debat. I no es va aturar. En Robert va recordar haver vist una sala de plens al pis superior i tots hi van fer cap, sense deixar de discutir pel camí, tornant enrere per recuperar els pòsters. Quan feia dues hores que discutien, al fill se li va escapar el riure. «Això —es va dir per a si mateix—. Això», va repetir uns quants cops en veu baixa. I no podia deixar de riure. Era joia en estat pur. La felicitat de sentir-se viu. D'adonar-se que la vida era allò, era discutir de coses sense importància, no de quin dels quatre camins té menys probabilitats de portar-te a la mort.

La resta no el van ni veure. Seguien concentrats en la batalla dialèctica. Religió. Paganisme. Consumisme. Realisme. Racionalitat. Sinceritat. Màgia. Globalització. Etnocentrisme.

No es van deixar cap tema al tinter. Ni cap autor. Van citar antropòlegs, historiadors, economistes, semiòlegs... I el fill continuava rient. Una de les dues noies cegues el va sentir. I se'n va contagiar. Aviat va haver-hi pandèmia. I la discussió els va deixar d'interessar. O millor dit, el contingut de la discussió els va deixar d'interessar; discutir els havia transformat. Cinc minuts després, només el pare —un dels principals detractors de la possibilitat de recuperar el Nadal— s'entestava a mantenir el debat. Va adonar-se, però, que, *de facto*, ja estava fet. I va suar. Però va trobar que l'acceptació de la contradicció el feia més humà, el feia més semblant al seu jo preapocalíptic. I va somriure. Això ens aporta. Això. I va plorar.

Celebrar-ho va ser la continuació natural. La recerca, la discrepància, la banalitat, les estratègies de socialització o les contradiccions els havien retornat la humanitat. Tornaven a ser persones. Tornaven a ser comunitat. I volien celebrar-ho més conscients que mai de com s'apreciaven la humanitat retrobada. Van cuinar per molts més dels que eren. Van allargar la sobretaula tant com les espelmes els ho van permetre i més encara. I quan en Daryl es va fixar en la panxa que feia l'Alba van brindar per ella i es va constituir una comissió secreta per trobar el millor regal per al petit o la petita. El cec que havia fet la pregunta va tancar-la amb la resposta adoptada per unanimitat: Això! I van tornar a brindar. No sabien si allò era el Nadal o no, però tant hi feia. Havien inventat el Nadal i, a partir d'ell, havien construït el món.

l'entrevista

Li suaven les mans. Les gotetes de suor li relliscaven pels dits gruixuts que, inquiet, s'entrellaçaven. Estava nerviós. Es va passar la mà pels cabells aspres i blancs; que estrany que se li feia no portar el barret, el feia sentir desprotegit. Mirà cap al rellotge penjat a la paret; eren gairebé les onze i ja faltava poc perquè comencés l'entrevista. Dissimuladament va dirigir la mirada cap als seus adversaris asseguts a la sala d'espera, on predominava un ambient silenciós i tens. N'hi havia set, quatre nois i tres noies. Ell sabia que era el més gran, però això no el podia aturar. Va tornar a donar un cop d'ull. «Però si encara són nanos!», va pensar fixant-se més detalladament en aquells rostres indignantment infantils, sense arrugues ni potes de gall, amb una pell llisa i brillant, alguns encara amb marques del pas de l'adolescència. «Haurien de ser a casa jugant o quedant amb amics i no aquí fent entrevistes de feina», va pensar l'home, indignat.

—Perdoni, senyor, li ha caigut... —va dubtar un moment mentre mirava l'objecte estrany que s'havia escapolit de la butxaca de l'home—. Li ha caigut alguna cosa.

La veu aguda de la noia de cabells negres rinxolats que seia al costat de l'home va trencar aquell silenci fúnebre que flotava en l'ambient. No va obtenir resposta. L'home estava immers en els seus pensaments i no semblava que s'hagués donat per al·ludit. La noia va tocar-li suaument l'espatlla. De sobte, uns ulls blaus cristal·lins engabiats per potes de gall es van fixar en la noia. Ella, amb un to més alt per si el vell patia sordesa, va tornar a repetir:

—Senyor, li ha caigut alguna cosa —va dir tot assenyalant-li l'objecte de terra.

—Ostres sí! —va exclamar l'home—, és el meu amulet de la sort. És un floc de pèl del meu ren.

La noia se'l va mirar. Alguna cosa li deia que mirés cap a una altra banda i donés per acabada la conversa. Però la curiositat, i sobretot la sorpresa, van impedir que girés el cap i va continuar observant l'home. Ell no va adonar-se de la cara atònita de la seva oient. Va continuar el seu diàleg mentre recollia l'amulet de terra.

—Rudolf és el millor de tots els rens! És molt fidel i sempre hi és quan el necessito. La meua dona molts cops es queixa quan el deixo entrar a casa i ficar-se a la cambra frigorífica, però és que a l'estable no hi ha aire condicionat i passa molta calor. Jo li posaria encantat l'aire condicionat a l'estable! El problema és que la instal·lació és molt cara i amb els diners de la fàbrica no ens ho podem permetre, per això necessito aconseguir una feina. El canvi climàtic cada cop és més greu, i és clar, he de mantenir fresc l'estable, sinó després els rens no estaran en condicions de viatjar.

Va fer una pausa per agafar aire. S'havia oblidat completament d'on era. Es va girar cap a la dreta. La noia el mirava atònita. Però no només la noia; en realitat tots els de la sala el miraven de reüll, com si es tractés d'un boig. Havia de vigilar el que deia si volia aconseguir la feina. L'havia d'aconseguir sí o sí, l'estabilitat dels rens i d'en Rudolf depenia d'ell. «Si la

Miriam Daravano Ferreira

Finalista categoria adults

Mary no es gastés tants diners a comprar xocolata belga per als seus dolços, potser quedaria alguna cosa per posar l'aire condicionat», va pensar l'home. De sobte, un calfred li recorregué tota la medul·la quan va recordar la discussió monumental que havia tingut amb la seva dona la setmana passada:

—Com vols que compri un altre tipus de xocolata? —va dir la Mary, escandalitzada pel comentari d'en Nicolau—. Et dic jo que et compri la roba barata?

—Però en el meu cas és diferent —va replicar el vell amb un fil de veu—. Si no compro roba de llana de caixmir acabo amb tota la pell irritada.

—Doncs posa't pólvores de talc o jo què sé! Però no em diguis que canviï de xocolata. Què els diré als meus pobres follets? Sempre esperen la xocolata belga de primeríssima qualitat!

—Mary va, no et posis així, però en Rudolf té calor. No veus que el canvi climàtic cada cop és més greu?

—Que si el Rudolf això, que si el Rudolf allò... Qui fa les joguines? Els follets. Qui treballa tot l'any sense parar? Els follets. Qui es mereix xocolata de primera qualitat? Els follets! Si vols diners per posar aire condicionat a l'estable, busca't una feina! Potser fins i tot perds uns quilos, que també et fa falta!

«Si no em fessis tantes galetes, dolços i xocolata desfeta, potser no m'engreixaria tant», va pensar en Nicolau. Però no es va atrevir a dir-ho; quan la senyora Noel està tan enfadada és impossible dialogar-hi.

—Me'n vaig a preparar xocolata calenta amb núvols de sucre! A veure si així em relaxo. No pares de donar-me disgustos.

I dit això, va sortir de l'habitació amb un cop de porta.

I així era com havia acabat en aquella sala plena de nanos buscant feina.

Va tornar a la realitat. Ja ningú el mirava. Ara semblava que tothom defugia la mirada d'en Nicolau. Alguns repassaven el currículum que havien portat imprès, d'altres miraven els seus *smartphones* i la resta observaven, amb una mirada buida, la paret blanca.

De sobte, la porta es va obrir i va sortir una senyora d'uns trenta anys ben vestida. Duia una faldilla ajustada que li remarcava els malucs amples que realçaven, encara més, aquella cintura esvelta. Portava els cabells recollits amb una pinça daurada que destacava entre les tonalitats negres i grises de la seva roba. Va mirar la llista.

—Nicolau Noel? —va dir mentre aixecà els ulls de la llista per veure tots els nanos asseguts i expectants a la sala d'espera.

—Jo! —va dir una veu ronca de sobte. La dona va mirar cap al vell que intentava aixecar-se.

Tots es van quedar mirant aquella escena. En Nicolau no podia aixecar-se de la cadira, però al mateix temps ningú no s'atrevia a dir-li res. Al primer intent d'incorporar-se va caure enrere.

Ho va intentar un segon cop, aquesta vegada recolzant-se en els seus braços gruixuts, però poc musculats.

—L'ajudo? —va dir amb to dubtós la senyora que esperava davant de la porta.

—No, no, ja puc —digué l'home amb fermesa mentre agafava impuls amb els braços per, finalment, aixecar-se.

Es va passar la mà pels cabells per si s'havia despentinat, va col·locar-se bé la jaqueta i va somriure a la senyora que el mirava des de la porta. Va entrar al despatx i just darrere seu va entrar la senyora i va tancar la porta.

—Bon dia, em dic Sandra i seré qui li farà l'entrevista —va dir allargant-li la mà.

En Nicolau va observar aquella mà ferma. No sabia ben bé què n'havia de fer. Va recordar llavors com es saludaven els follets a la fàbrica. Sempre picaven de mans entre ells. Potser era això que la Sandra esperava d'ell. Va alçar la mà i va picar la mà de la dona, que va fer un saltiró cap enrere traient la mà com un acte reflex. Va mirar dubtosa el vell que encara no entenia què era el que havia de fer amb la mà. La Sandra va sospirar i amb la professionalitat que la caracteritzava va afegir:

—Segui, si us plau —va assenyalar-li la cadira que hi havia davant de l'escriptori. El Nicolau va obeir, silenciós, encara donant-li voltes al que havia passat feia uns segons.— Parli'm de vostè —va continuar dient la dona, mentre encenia l'ordinador de l'escriptori i s'asseia a la cadira amb rodes just davant d'en Nicolau.

Va predominar el silenci. En realitat no estava acostumat que li fessin preguntes així. Què havia de respondre? La dona se'n va adonar.

—Parli'm de les seves aficions, com és com a persona, per exemple.

—Ah! —va exclamar el vell ara molt més tranquil—. M'agraden molt els animals i els nens. En realitat un cop per any visito les cases dels nens i els dono regals.

—Fa obres de caritat, vostè? —va interrompre la Sandra amb un to d'interès a la veu. Semblava que el moment incòmode d'abans havia quedat enrere.

—Es podria dir obres de caritat, suposo —va dir en Nicolau titubejant. En realitat mai s'havia plantejat si el que feia eren obres de caritat o no.

—Bé, ja tinc aquí el seu currículum —va dir la Sandra mirant la pantalla de l'ordinador on tenia obert el currículum i fent cas omís del que deia l'home. De sobte els seus ulls es van obrir com unes taronges. Ara entenia per què estava entrevistant un home tan gran!—. Senyor Noel. Veig al seu currículum que la foto que va adjuntar no és... actual —va dir després de dubtar un moment de com dir-ho sense ferir la sensibilitat de l'home, que la mirava mostrant un gran somriure a través d'aquella barba blanca i espessa.

—És l'única foto que tinc —va dir l'home conservant aquell somriure al rostre—. És del dia que em vaig casar amb la meva

dona, el dia que ella va deixar de ser Mary Christmas i es va convertir en Mary Noel. Ben bonica que estava aquell dia, amb el vestit de la seva besàvia. Ho! Ho! Ho! —va dir mentre reia amb aquell riure tan característic seu.

La Sandra, però, no va deixar de banda la seva professionalitat ni tampoc es va deixar intimidar per aquell riure tan curiós.

—Ho entenc, senyor Noel, però pensí que això és una entrevista de feina per a IKEA, aquí ens fa falta gent jove que pugui fer treballs físics durs. Vostè no encaixa gaire en el perfil que busquem —va dir en to ferm però educat.

—Però jo tinc experiència en cadenes de muntatge! Dirigeixo una fàbrica de joguines al pol nord —es va defensar l'home.

—Una fàbrica de joguines al pol nord? —va dir la Sandra, sorpresa. La veritat és que no aniria malament aprofitar aquella entrevista per fer negocis. Però de sobte hi va caure: per què un home que és propietari d'una fàbrica de joguines voldria treballar a IKEA? Abans de donar temps a en Nicolau de respondre, la Sandra es va avançar i va preguntar:— Per què vol treballar aquí, si és propietari d'una fàbrica de joguines?

L'home va pensar un moment com dir-ho. Ara que s'havia preparat la resposta a la pregunta anterior li canviava de pregunta!

—La fàbrica de joguines no dona gaires diners. Ho fem per fer feliços els nens! Ho! Ho! Ho! —va dir sentint-se orgullós de la seva missió de fer feliços els nens.

—I com pagueu els treballadors? —va preguntar intentant esbrinar d'on sortien els diners.

—La meva dona els prepara xocolata desfeta, galetes i pastissos. En realitat treballen de gust! Els acollim a la fàbrica i viuen allà —aquest cop la Sandra no va poder dissimular l'expressió d'estupefacció, però no va dir res, així que en Nicolau va seguir—. A més, els follets són molt treballadors! No sé què fariem sense ells! Treballen tots els dies de l'any! Excepte un, el dia de Nadal el tenen lliure, tot i que alguns cops ja comencen a treballar per al Nadal següent. Són tan eixerits! Ho! Ho! Ho!

La Sandra es va empassar la saliva. Aquell senyor es creia el Pare Noel? Havia de continuar fent l'entrevista, però s'havia quedat en blanc. Dels vuit anys que portava fent entrevistes era el primer cop que es quedava en blanc. Va respirar fondo, va mirar l'home assegut davant seu que no parava de somriure. Era tan estrany que li costava concentrar-se... amb aquella barba frondosa i blanca, amb aquell nas vermell, aquelles galtes grassonetes, aquells ulls blaus cristal·lins... Va moure el cap i va tornar a respirar profundament. Va mirar el post-it que tenia enganxat a la pantalla de l'ordinador. Eren alguns exemples de preguntes d'entrevistes que havia deixat apuntats al seu becari. Allò l'havia salvat.

—Pel que fa a idiomes. Sap anglès? —va preguntar mentre llegia la primera pregunta que estava apuntada al paper.

—I tant! He viatjat per tot el món i sé més de cinquanta idiomes diferents.

La Sandra, ara més tranquil·la, va decidir seguir el fil dels idiomes.

—*Well, can you tell me something in English, please?* —va preguntar amb el seu accent britànic.

En Nicolau se la va quedar mirant atònit. «Potser no entén la pronunciació anglesa», va pensar la Sandra.

—Li he demanat si em podia dir alguna cosa en anglès per poder valorar el seu nivell.

—I tant que sí! —es va escurar la gola abans de continuar—. *Merry christmas!* Ho! Ho! Ho! —va exclamar el vell amb una gran emoció en la seva veu greu i ronca.

La Sandra va tornar a mirar el post-it. Aquella situació l'estava superant. Va continuar fent la segona pregunta que tenia apuntada sense prestar atenció a la mostra d'anglès que acabava de fer l'home.

—I té vehicle propi?

—Sí. Ara mateix el tinc al pàrquing —en Nicolau va fer una pausa. La Sandra no s'atreví a preguntar res. L'home va seguir dient:— Ja fa estona que sóc aquí, potser en Rudolf està esverat. No li agrada gens el so dels cotxes. Per sort al trineu li he deixat una ràdio amb nadeses perquè no es posi tan nerviós. És molt dur tenir rens, són molt exigents. Però per sort també són molt lleials —va dir mentre pensava en com seria tenir guineus voladores que portessin el trineu, tot i que, ben mirat, tampoc seria viable; pesava massa perquè el portessin unes guineus.

La Sandra es va aixecar alleujada que s'acabés l'entrevista. Va somriure i a continuació va dir:

—Moltes gràcies, senyor Noel. L'avisarem durant les dues pròximes setmanes —va dir mentre li obria la porta.

—Moltes gràcies, Sandra! —va exclamar l'home—. Ningú m'havia dit abans que em trucaria. Esperaré la teva trucada. Ho! Ho! Ho! —va exclamar mentre reia de l'alegria.

—Ja l'avisarem, gràcies —va dir cordialment la dona que, tan bon punt va sortir en Nicolau de la sala, va tancar la porta immediatament.

Encara li quedaven set entrevistes més, però abans s'havia de refer d'aquella experiència tan pertorbadora. Va tornar a respirar fondo i es va atansar a la finestra. Va intentar distreure la ment pensant en altres coses que no fossin el personatge que acabava de sortir del despatx.

De sobte, un objecte estrany tirat per uns animals amb banyes va agafar el vol des del pàrquing. Un home grassonet, amb barba blanca i frondosa, nas rosat i ulls blaus cristal·lins la saludava enèrgicament des del vehicle, semblant a un trineu, que s'enlairava i desapareixia en l'horitzó.

Aquell dia va sortir un anunci a la web d'IKEA: «Es necessita persona encarregada de fer les entrevistes de feina. Empresa: IKEA. Es valorarà títol en psicologia o similars. Incorporació immediata.»

acta_{del}

29è Concurs de contes de Nadal

Reunit el jurat del vint-i-novè Concurs de contes de Nadal, format per:

- Eva Royo
- Dolors Iglesias
- Cèlia Realp

Després d'haver deliberat el 9 de febrer de 2017,

MANIFESTEN:

a. S'ha assolit un nombre de 100 participants en l'edició d'enguany: 13 en la categoria alevins, 50 en la categoria infantil, 10 en la categoria juvenil i 27 en la categoria adults.

b. Després de la lectura de tots els contes, el jurat ha pogut arribar a un consens en les decisions en tots els casos, i amb l'acord de l'organització, s'ha repartit equitativament l'import dels cinc premis finalistes atorgats en lots de llibres per valor de 200 €.

c. El jurat ha decidit el següent:

CATEGORIA ALEVINS

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 7, perquè és un conte molt imaginatiu, que destaca els valors de la igualtat i la solidaritat.

El conte porta per títol *El Pare Noel desastre* i l'autora és Ariadna Gadea Tomàs, de 9 anys, d'Escaldes-Engordany.

- Primer premi al conte núm. 5, perquè és un conte senzill, original i amb un final inesperat.

El conte porta per títol *Ets tu el culpable?* i correspon a Oriol Costa Torres, de 10 anys, d'Escaldes-Engordany.

CATEGORIA INFANTIL

-El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 31. És un conte sensible, que vol transmetre el record i el valor dels Nadals d'abans, en família i sense tecnologia.

Es tracta de *Pluja blanca* i correspon a Anahí Leguizamon Cadaux, de 13 anys, de Canillo.

- Primer premi al conte núm. 42, per la bona redacció i per la comicitat de la situació que proposa dins d'un pessebre.

El conte es titula *Un pessebre diferent* i és de Pol González López, de 14 anys, d'Escaldes-Engordany.

CATEGORIA JUVENIL

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 1, perquè tracta amb molta sensibilitat el tema de la família i la solitud en dates assenyalades com les de Nadal.

El conte porta per títol *Un simple dinar* i l'ha escrit Lluç Tarruell Roma, de 17 anys, d'Escaldes-Engordany.

- Primer premi al conte núm. 2, que introdueix un tema d'actualitat com és el dels refugiats, però sense dramatisme, amb optimisme i esperança.

El conte es titula *Una carta d'esperança* i correspon a Judit Pintat Rodríguez, de 17 anys, d'Encamp.

CATEGORIA ADULTS

- El jurat ha decidit nomenar dos finalistes *ex aequo*.
- El primer conte finalista és el núm. 16. És un relat que enganxa i que, amb un to simpàtic i una forma original, dóna valor a les petites coses i a l'amistat.

El conte es titula *L'huracà Tiets i el Dromori* i l'ha escrit Xavier Casals Sirés, d'Escaldes-Engordany.

- Pel que fa al segon, el jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 19. És un relat que homenatja el parlar i les llegendes del Pirineu d'una forma ben treballada i documentada.

El conte porta per títol *I per què no?*, s'ha presentat amb el pseudònim Margarita Pascal i pertany a Àurea Ponsa Vidales, de Sant Julià de Lòria.

- Primer premi al conte núm. 25, que destaca per un esforç en la redacció que fa que el lector s'endinsi en una història que combina màgia i realisme, i defensa alhora el fet de no jutjar les persones a primera vista.

El conte es titula *Nit de Reis* i l'ha escrit Jan Arimany Puig, d'Escaldes-Engordany.

Andorra la Vella, 14 de febrer de 2017

acta_{del}

30è Concurs de contes de Nadal

Reunit el jurat del trentè Concurs de contes de Nadal, format per:

- Laia Garcia
- Alfons Codina
- Jonathan Fernández

Després d'haver deliberat el 31 de gener de 2018,

MANIFESTEN:

a. S'ha assolit un nombre de 95 participants en l'edició d'enguany: 31 en la categoria alevins, 32 en la categoria infantil, 6 en la categoria juvenil i 26 en la categoria adults.

b. Després de la lectura de tots els contes, el jurat ha pogut arribar a un consens en les decisions en tots els casos.

c. El jurat ha decidit el següent:

CATEGORIA ALEVINS

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 19, perquè és un conte molt sensible que destaca per la solidaritat i l'esperit nadalenc.

El conte porta per títol *Una carta a la butxaca* i l'ha escrit Berta Clotet Ferrer, de 10 anys, de Sispony.

- Primer premi al conte núm. 18, perquè presenta una història molt simpàtica i molt ben escrita en què destaquen personatges diferents de la tradició pirinenca i del Nadal.

El conte porta per títol *Un Nadal mogudet* i és de Júlia López Mases, de 10 anys, d'Escaldes-Engordany.

CATEGORIA INFANTIL

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 26. És un conte que destaca pel punt de vista d'un avet molt ben cuidat que ens explica com és el seu Nadal.

Es tracta de *L'avet pacient* de Roger Giribet Sánchez, de 12 anys, de Sant Julià de Lòria.

- Primer premi al conte núm. 20, un relat ben escrit i molt cinematogràfic protagonitzat per una persona gran.

El conte es titula *Deu Nadals sense tu*, i l'ha escrit Anahí Leguizamón Cadaux, de 14 anys, de Canillo.

CATEGORIA JUVENIL

- El jurat decideix declarar Finalista el conte núm. 4 pel seu realisme i la seva gràcia. És un conte original i fresc.

El conte no té títol, comença per *És Nadal al Carib...* i pertany a Òscar Pichel Sánchez, de Santa Coloma, Andorra la Vella.

- Un cop llegides les obres presentades en aquesta categoria, i tenint en compte la seva qualitat i l'adequació als requisits de les bases del concurs, entre els quals la temàtica nadalenca és indispensable, el jurat ha decidit declarar desert el primer premi.

CATEGORIA ADULTS

- En la categoria d'adults, el jurat declara Finalista el conte núm. 20. Presenta un protagonista molt especial que busca feina, la narració és àgil, amb diàlegs ben treballats, que ens porten a resoldre qui és finalment.

El conte es titula *L'entrevista* i l'ha escrit Míriam Daravano Ferreira, de Santa Coloma, Andorra la Vella.

- Primer premi al conte núm. 19. És un relat molt original pel tema, ja que posa en escena personatges literaris i de ficció postapocalíptica que discuteixen si el Nadal mereix ser celebrat.

El conte es titula *Christmas reloaded* i l'autor és Yvan Lara Sánchez, de Canillo.

Andorra la Vella, 20 de febrer de 2018

Edició: **Govern d'Andorra. Biblioteca Pública del Govern**

Disseny i maquetació: **Moles Disseny**

Correccions: **Pites Roure**

Dipòsit legal: **AND.539-2018**

ISBN: **978-99920-0-869-0**

15

Govern d'Andorra